ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4279 ՄԱՐՏ 22/4 ԱՊՐԻԼ 1900 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 4 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1317 ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4279

درعلیه ده غلطه ده (آرەولك) غزتەسی ادارەخانەسنه
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորաշունեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պոլսոյ եւ գա[illegible]ար տարեկան 140 Ղրշ.
» » վեցամսեայ 70 »
» [illegible]ռամսեայ 40 »
Օտար [illegible] տարեկան 40 Ֆրն.
» վեցամսեայ 20 »
Դրամի փո[illegible]արայի փոխ կ'ընդունուի, 115 ղրուշ [illegible]ը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻՑ

ՎԵՐՋԻՆ ՓՈԽԱՌՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

Ա.

ԹԷՀՐԱՆ, փետր. 20-ին

Օրվայ Նորութիւնը Պարսկաստանում այն դրամական փոխառութիւնն է, որ մի քանի ժամանակ առաջ Շահի կառավարութիւնը կնքեց Ռուսաց պետական բանկի հետ. Պարսկաստանը փոխառեց Ռուսաստանից 22 ու կէս միլիօն ռուբլի, 75 տարի ժամանակով, հարիւրին 5 վճարելու պայմանով և իբրև երաշխաւորութիւն, որ տարեկան վճարները—տոկոսիքը և մայր գումարի հանգուցումը—ճշդութեամբ կը կատարվին, գրաւ դրեց Պարսկաստանի հիւսիսային նահանգների մաքսատների հասոյթը. Պարսկաստանի մաքսային ամբողջ հասոյթը տարեկան 1,750,000 թուման է, կամ մօտ 3 ու կէս միլիօն ռուբլի. արդ, այդ գումարից տարեկան պէտք է վճարել Ռուսաց բանկին 750,000 թուման և այդպիսով 75 տարվայ ընթացքում ամբողջ 22 ու կէս միլիօն պարտքը տոկոսիքով միասին վճարված կը լինի.

Այդ փոխառութիւնը, իբրև ֆինանսական մի գործողութիւն, առանձին մի կարեւորութիւն էլ չը պէտք է ստանար. բայց որովհետև նա ահագին քաղաքական նշանակութիւն ունի, ուստի և ահագին յուզմունք է առաջ բերել ամբողջ քաղաքական աշխարհում, իբրև մի նոր ապացոյց ռուսական ազդեցութեան, մի նոր յաղթանակ ռուսական դիւանագիտութեան ի Պարսկաստան և իբրև մի նոր ապացոյց, որ անգլիական ազդեցութիւնը Պարսկաստանի վրայ անհետանալու վտանգին է ենթարկված. Անգլիական դիպլոմատիայի երկար ջանքերը՝ դիմադրել ռուսական ազդեցութեան և հակակշռել այդ ազդեցութիւնը, անզօր եղան և այսօր Անգլիան մտածում է միայն իր ձեռքում պահել գոնէ Պարսկաստանի հարաւային մասը, որը դեռ իր ազդեցութեան շրջանակի մէջ է գտնվում. բայց այդ ազդեցութիւնն էլ կը չքանայ, եթէ Ռուսաստանին աջողվի ձեռք բերել Բանդար-Աբասի նաւահանգիստը, Պարսից ծոցի վրայ:

Երկու տարի առաջ Շահի կառավարութիւնը փոխառութիւն կնքել էր Անգլիացիների հետ, բայց երբ ամէն բան արդէն վերջացած, պայմանագիրը սպասում էր միայն Շահի հաստատութեան, Ռուսաց դեսպանի մի veto ն ամէն բան ջուրը ձգեց և Շահը չը հաստատեց պայմանագիրը. այժմ, երբ փոխառութիւնը կնքվեց Ռուսների հետ, անգլիական դեսպանի բողոքը անզօր եղաւ Շահի ձեռքը յետ պահելու պայմանագրի ստորագրութիւնից և Անգլիան, հասկանալի է, բաւականացաւ միայն պլատոնական բողոքով, լաւ հասկանալով, որ մանաւանդ ներկայ րօպէում, նրա բողոքը ոչ մի նշանակութիւն չէ կարող ունենալ Պարսիկների աչքում.

Պարսկական փոխառութիւնը, բաց ի քաղաքական նշանակութիւն ունենալուց, ունի և տեղական ահագին կարեւորութիւն և նրանով լուծվում են, գէթ ժամանակաւորապէս, մի քանի կնճռոտ հարցեր, որոնք կարող էին նոյն իսկ նախարարական փոփոխութեան առիթ լինել: Երեք տարի է, որ կառավարութեան պաշտօնեաները, թէ քաղաքական և թէ զինուորական, ռոճիկ չեն ստանում. մի քանի բանկային հաստատութիւններ և մասնաւոր անձինք, որոնց կառավարութիւնը մօտ 8 միլիօն ռուբլի է պարտ, պահանջում էին վճարել. գանձարանում դրամ չը կար և ընդհանուր անփողութեան պատճառով ահագին դժուարութիւններ էին յառաջ գալիս երկրի ելեւմտական գործում: Շահի կառավարութիւնը ահագին ջանքեր գործ դրեց սկզբում արտաքին փոխառութիւն չանել, որովհետև Պարսկաստանը դեռ ոչ պետական պարտք ունի, ոչ մինչև այսօր որ և է արտաքին փոխառութիւն էր կնքել, մի հանգամանք, որ կազմում էր Նասրէդդին Շահի քաղաքականութեան հիմքը: Երբ սակայն փոխառութիւնը ստիպողական դարձաւ, կառավարութիւնը աշխատեց դրամ ձեռք բերել Եւրօպական այնպիսի երկիրներից, ինչպէս Բելգիան, Ֆրանսիան, որոնք որ և է քաղաքական ազդեցութիւն չունեն Պարսկաստանի վրայ և ուղղակի չեն շահագրգռված. բայց այդ պետութիւններից ոչ մէկը չը կամեցաւ դրամ փոխ տալ առանց Ռուսաստանի երաշխաւորութեան. Անգլիան, ի հարկէ պատրաստ էր տալ, բայց Ռուսաստանը թոյլ չտուեց և վերջ ի վերջոյ հարկ եղաւ ռուսական փոխառութեան դիմել: Ռուսաստանը էական շահեր ունենալով Պարսկաստանում չէր կարող, ի հարկէ, թոյլ տալ որ Պարսկաստան ընկնի Անգլիայի ֆինանսական ազդեցութեան տակ և Ռուսաց դիպլոմատիան շատ խելացի վարվեց իր veto-ն դնելով անգլիական փոխառութեան վրայ:

***

ՃԱՄԲՈՒ ՆՕԹԵՐ

Է.

ՀԱԼԷՊԻ ՄԷՋ

Հինգշաբթի առտու դեռ լոյսը չծեգած ճամբայ կ'ելլէնք Պայրամ օղլու խանէն: Գիշերի անձրեւը բաւական ցեխ շինած էր մեր ճամբաները, այնպէս որ խանէն մինչեւ Հաննան Զիարէթի բարձունքը երկնցող վերելքէն ա՛յնքան դանդաղ կրցեր էինք շարժիլ, որ հոն լոյսը սկսաւ քիչ մը ճերմակ սփռել մեր չորս դին: Բայց առաւօտը շա՛տ տխուր էր. մեր անբաժան ընկերը՝ անձրեւը՝ քնաթաթախ աչուըները բացած կը պատրաստուէր տեղալու: Եւ չուշացաւ ալ: Այնպէս որ այսօր փակուեցայ գրեթէ կառքին մէջ. տեղատարափ ու անձրեւ. ահա այսօրուան մեր բոլոր տեսածն ու վայելածը: Բնաւ կանգ չենք առներ ճամբան, կ'անցնինք Քէֆէր Ալթունէն, երբ արեւին քանի մը ճառագայթները տմոյն ու աղօտ կը լուսաւորեն Թէրճիման գիւղին կոնաձեւ սրագագաթ տուները:

Ժամը 8ին տուները երկինք պարզուեցաւ: Միամտօրէն կը ճամբորդէինք, անձայն Հալէպ մտնելու համար: Իսկէնտէրունի մեր հիւրասէր բարեկամին մէկ անխոստմնապահութիւնը, սակայն, մեզ յանկարծակիի բերաւ. կառք մը կը դիմաւորէ մեզ.—ո՜րչափ յառաջ կ'երթանք ա՛յնքան կը ստուերանայ մարդերու եւ կառքերու բազմութիւնը: Ջուարթ ընդունելութենէ մը կէս դժգոհած ու կէս գոհացած կը նստինք պահ մը Սիպիլի ամառնային գրօսավայրը, ուր Եսայի Մարգարեանի ճարտարապետութեամբ շինուած Զիքալօ հողմաշարժը—ջրհան—իր թեւերը յ'արագէ մեր գլխուն վրայ. սուրճին հետ քիչ մը զուիչ առած, կը շարունակենք մեր ճամբան, կ'անցնինք Հալէպի նեղ փողոցներէն և կ'օթեւանինք Միսաք էֆէնտի Թէշէքեանի տունը:

Այն տասը օրերը, զորս անցուցի այս քաղքին մէջ, գրեթէ ամէնքն ալ նուիրուած էին թեմական գործերու կարգադրութեան, որոնց մասին աւելորդ է խօսիլ հոս: Ես այս անձուկ նօթերուս մէջ պիտի ջանամ միայն frofին չինել այն քաղքին, զոր Հալէպ կ'անուանեն: Հալէպի քաղաքամէջը ճշմարիտ լաբիւրինթոս մըն է նեղ ու անհունապէս զիրար կտրող ճամբաներով, որոնց վրայ միօրինակ պատեր՝ ամբարձիկ, հաստակուռ կը կազմեն տեսակ մը պարիսպներ, որոնց ետին կը պահուըտին տուները, լեմոնիներով, նարինջենիներով ու ծաղիկներով նախշուն բակերուն մէջ: Քաղքին այս մասին մէջ պտըտող մը զինքը շրջապատող տուներէն ու խաբող ցխոտ ճամբաներէն զատ բան մը չկրնալ տեսնելուն համար բնաւ գաղափար մը չպիտի կրնայ կազմել քաղաքին ընդարձակութեան ու դիրքին վրայ: Ուստի մասնաւոր արտօնութեամբ մը կ'այցելենք հին պարիսպը, որ իր իր մէջ կը պարունակէ բուն Հալէպի աւերակները: Կ'անցնինք առաջին, երկրորդ, երրորդ դռներէն մինչեւ հինգերորդը, ամէնքն ալ երկաթէ լուսնագրուագներով: Դրունամէջին մօտ ցոյց կու տան մեզի երկու քիւրսէներ, ուխտաւորներու կողմէ նուիրուած լաթերով նախշուն, մէկը՝ Խատեր Ապուլ Ապպասի և միւսը՝ Սըտ Նէֆիսէի նուիրուած:

Բերդին աշտարակէն, շատ բարձրէն դիտուած քաղաքը ճերմակ քարերու տակ թաղուած խառնակոյտ մը կ'երեւայ, ասդին անդին կիտուած պարտէզներով, ծառերով, գերեզմանաքարերով, աղօթարանի աշտարակներով, զանգակատուններով և տուներու գմբէթներով: Արեւելքէն քաղաքը կը վերջաւորեն զօրանոցն ու Շէյխ Պէքիր Զիարէթը, գմբեթաձեւ շինուածքով. հեռուն, հորիզոնը վեց եօթը ժամու տարածութեամբ, դաշտերը խնամքոտ ածուներու տեսքը ունին, որոնց վրայ իրիկնադէմի կածկտող արեւը իր խաղերն էր հիւսած:

Հիւսիսէն Ճիպէլէ, Գազանճիլէր Մանկուսա, Ֆարաֆրա, Ըժտէտէ, եւայլն թաղերը, որոնց ետին կը գեղերփնին երկարող ծառաստաններ. դէպի հիւսիս արեւմուտք հայ և օտար գերեզմանատուները և Ազիզիյէ թաղը, որ իր չէնքերովը ու փողոցներովը ամէնէն գեղեցիկ ու հրապուրիչ մասը կը կազմէ քաղաքին. Օսմանիէ Ճամիսին քաղաքին հիւսիսի կեդրոնը կը հովանաւորէ: Արեւմուտքը կը բռնեն շուկաներուն մեծ մասը, Ուլու կամ Զէքէրիէ ճամին, կայսերական լիսէն, և Ճէմիլիյէ թաղը: Պապ Ֆարաճի հրապարակը, ուր կանգնուած է ժամացոյցի նորաշէն աշտարակը, կը գտնուի բերդին հիւսիս արեւմուտքը. հարաւի մասը կը բռնեն Ճէլլում և Պապուննէրապ թաղերը, որոնց եզերքը կը քերէ Նաուրայի գետակը (*): Հիւսիս-արեւմուտքէն հարաւ մինչեւ արեւելքի դռները քաղաքը շրջապատուած է առատ բուսականութիւններով, որոնք ցցուող բլուրներուն և արտերուն կը հագուցնեն կանաչ ու ծաղկուտ վերարկուն: Բերդին աշտարակէն դիտուած քաղաքը, բաւեր մը ըլլալէ կը դադրի այլ եւս, ու կ'առնէ աւելի ժեծվայելուչ դիրք մը:

Փողոցին անկիւնները շատ տեղեր բռնուած են ծաղկավաճառուհիներ, որոնք մեծ մասամբ Հրեաներ են, ոմանք երեսնին քօղած, վախնալով որ իրենց տգեղութիւնը՝ ծաղիկներուն բաղդատմամբ՝ չխրտչեցնէ յաճախորդները. աւելի մանկամարդները՝ փաղաքուշ ու համարձակ՝ իրենց յօդնած ու պաղած աչուըները կը ցոլացնեն կէս քօղքի տակէն, միշտ ծաղկեփունջը բռնած ձեռքերնին, ու ժպիտը երեսնուն: Միւս կողմէ՝ մուրացիկները՝ ամէն տեսակէ ու սեռէ, կը կանչըռտեն, կը պոռպռան տուներուն առջին, իրենց պատառ մը հացը մուրալու. իրիկունները երբ մութը կը սկսի, Հալէպի փողոցներուն մէջ մուրացիկները բուի մը կանչին կը խառնեն աղաչանքի չեչտը.

— «Մրթթի հրննէ ալինէ» (Տիկի՛ն, գթացէք մեր վրայ):

Ու այդ երկա՛ր երկար ու խաւար վայնասունը կը թնդայ կամարներուն տակ, որոնք փողոցներուն մեծագոյն մասը կը հովանաւորեն, թաղերու չեղ խողովակները ձեւացնելով: Փողոցները՝ հակառակ իրենց ողորկ սալարկին՝ ծայրայեղօրէն անմաքուր՝ անանցանելի կը դառնան բեռկիր անասուններ, ու երբ կառք մըն ալ հանդիպի ճամբուդ վրայ, դատապարտուած ես ինքզինքդ պատին կպցնելու, որպէս զի մ՛ի գուցէ մարմինդ այս կամ այն մասը խորտակէ: Ֆէլլահներ՝ առտուն կանուխ՝ իրենց նիհար կովերուն չափիկ հագցուցած, կը վազեն հրապարակներուն վրայ, կաթնավաճառ ձեւանալու: Այս բառը թող խնդուք չպատճառէ ձեզի. Հալէպի մէջ վաճառականութիւնն ա՛նգամ իր ձեւացումը ունի, և ափ մը պաստեղ կամ բուռ մը չամիչ լեպլեպի ծախող խոփած հրեայ մարդուկն անգամ վաճառականի հով մը ունի, իր կիսով աւրուած աչքերուն մէջ:

ՄՈՒՇԵՂ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

(*) Հալէպի հնութիւններու մասին տես Արեւելեան Մամուլ 1879. էջ 467:

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Գ. ՍԹԷՏԻ ԿԱՐԾԻՔԸ

Մեր ընթերցողներուն արդէն ծանօթ է անգլիական նշանաւոր հանդէսին՝ Րըվիու օֆ Րըվիուզի տնօրէնը, Գ. Սթէտ: Ինք էր որ Լա Հէյի խաղաղութեան համաժողովին գումարման առթիւ է՛ն գործօն դերերէն մէկը կատարեց և բազմաթիւ առաքելութիւններով Եւրոպայի մէջ խաղաղութեան գաղափարը տարածելու աշխատեցաւ: Յայտնի է նաեւ սա պարագան թէ Գ. Սթէտ կը հակառակի անգլօ-թրանսվալեան արդի պատերազմին:

Վերջերս, նշանաւոր բայց քիչ մը երազոտ հրապարակագիրը, ճամբորդութենէ մը դարձին Բարիզ հանդիպած ըլլալով, ֆրանսական կարեւոր թերթ մը առիթը չէր փախցուցած տեսակցութիւն մը ունենալու անոր հետ: Այդ տեսակցութիւնը իր առանձին կարեւորութիւնը ունի գլխաւորաբար սա պատճառով որ Գ. Սթէտի կարծիքները անոնցմէ չեն՝ որոնք օրէ օր չորս հովերուն կը յանձնուին անհետ կորսուելու համար: Այս պարագան մեզ կը դրդէ ամբողջովին հոս թարգմանել ֆրանսացի խմբագրին իրեն հետ ունեցած տեսակցութիւնը:

⁂

— Կը կարծէ՞ք որ պատերազմը մօտ ատենէն վերջանայ, կը հարցնէ խմբագիրը:

— Բայց դեռ հազիւ կը սկսի, կը պատասխանէ Գ. Սթէտ: Պօէրները ջղային ժողովուրդ մը չեն, այլ կամակոր մարդիկներ: Իրենց ույժերուն մէկ տասներորդն անգամ չեն կորսնցուցած, և, ինչ որ ամէնէն աւելի կարեւորն է, իրենց գոյութեան համար կը կռուին: Իրենց անկախ կառավարութիւնը կորսնցնելու վրայ են անոնք, ինչ որ սակայն անիրականալի բան մը չէ. բայց եթէ նոյն իսկ Բրէթորիա առնուի մինչեւ առաջիկայ մայիս 18, ինչպէս կը գուշակեն, կը կարծէ՞ք թէ պատերազմը կրնայ վերջացած նկատուիլ: Բուն պատերազմի դաշտը ո՛չ Թրանսվալն է և ոչ ալ Օռանժի երկիրը. բուն պատերազմի դաշտը նոյն իսկ Պիւրկըրներուն սրտին մէջն է, և ատիկա անո՛նկ անառիկ ամրոց մըն է՝ զոր Լորտ Ռոպէրթս բնաւ չպիտի կրնայ գրաւել:

«Ենթադրենք որ աշխարհակալութիւնը կատարուի, լա՛ւ: Բայց նոր Իրլանտա մըն է զոր գրաւած պիտի ըլլանք. և ա՛յն տեսակ Իրլանտա մը՝ որ Եւրոպայի Իրլանտային բոլորովին հակառակը ըլլալով, միշտ յարաճուն բազմամարդութիւն մը, միշտ յարաճուն ույժ մը պիտի ունենայ: Պէտք չէ մոռնալ նաեւ թէ եւրոպական Իրլանտայէն շա՛տ աւելի ընդարձակ, շատ աւելի տարածուն Իրլանտա մը պիտի ըլլայ ան, և ոչ թէ պզտիկ կղզի մը. ապստամբութեան կատարեալ վառարան մը՝ որ երթալով պիտի արծարծուի անգլիական սեփականութիւն դարձած երկրի մը մէջ:

«Բնաւ չեմ յուսար որ խաղաղութիւնը վերջնականապէս ու կատարեալ կերպով հաստատուի հոն: Որովհետեւ պէտք է նկատի առնել սա պարագան թէ Հոլանտացիները միշտ մեծամասնութիւն պիտի կազմեն Հարաւային Ափրիկէի մէջ: Անգլիա, հաւատացէք որ ոտնակոխ պիտի ընէ իր այսչա՛փ տարուան գաղթային աւանդութիւնները. գիտէք արդէն թէ ամէն տեղ, ի բաց առեալ Իրլանտայի և Հարաւային Ափրիկէի մէջ, Անգլիա ա՛յն ատեն միայն պզտիկ ժողովուրդ մը կը կառավարէ, երբ նոյն ինքն այդ ժողովուրդն է որ կը խնդրէ իր գերակշռութիւնը: Արդ, երկու Պօէր Հանրապետութեանց գրաւմամբ Անգլիա ոտնակոխ ըրած պիտի ըլլայ այդ գեղեցիկ աւանդութիւնը, ու մեր թշնամիները՝ որոնք երբեմն Անգլիոյ դէմ իրենց ծրագիրները յաջողցնելու համար Իրլանտան մէջ կը նետէին, այսօր Հարաւային Ափրիկէն ալ պիտի կցեն անոր:

—Պատերազմը ազդեցութիւն մը պիտի ունենա՞յ Անգլիոյ և Ֆրանսայի յարաբերութեանց վրայ:

—Ո՛չ, Ֆրանսա անհանգիստ ըլլալու պատճառ մը չունի: Որչա՛փ Անգլիա յաղթական ըլլայ Հարաւային Ափրիկէի մէջ, այնչա՛փ պիտի տկարանայ Եւրոպայի ու Ամերիկայի մէջ: Մեր զինուորներուն յաղթական վերադարձի՞ն կը վախնաք. ապահովուեցէք, որովհետեւ անոնց կէսն անգամ չպիտի կրնայ վերադառնալ: Բարեյուսոյ Գլուխին մէջ այս պահուս ունինք 200,000 հոգիէնոց բանակ մը, բայց ատոնց 25,000ը տեղական գաղթային զինուորներ են, որոնք հոն պիտի մնան. յետոյ կորսնցուցած ենք արդէն 16,000 հոգի, թիւ մը՝ որ դժբաղդաբար պիտի կրկնապատկուի մինչեւ պատերազմին վերջանալը: Ասկէ զատ, Թրանսվալը պահելու համար առնուազն 50,000 մարդ պէտք պիտի ըլլայ: Եթէ երբեք գումարը ընելու ըլլաք, պիտի տեսնէք որ հազիւ 100,000 հոգի պիտի կրնան Անգլիա վերադառնալ: Եւ ատոնց ալ մեծագոյն մասը պահեստի զինուորներ են, որոնք պիտի փափագին կարելի եղածին չափ շուտ իրենց տուները վերադառնալ: Եւ դուք կրնաք այս ամէնէն հասկնալ թէ պատերազմէն աւարտելէն բաւական ետքը Անգլիա չպիտի ուզէ ո՛չ մէկ ազգի հետ կռուի բռնուիլ»:

Սա Ֆրանսացի օրագրողներուն իրաւամբ չի՞ պաշտպաներ սա մեր «Հիւանդը հերդեհ կ'երազէ» ծանօթ առածը: Բայց այդ երազող վարպետորդիները իրենց երազելը ծածկելու համար կ'երթան կու գան եւ իրենց երազածը պատմել կու տան ուրիշ երազողներու որոնց անգլիացի ազգութեան պատկանիլը պատմած երազներուն իրականութեան հանգամանք մը չընծայէր անշուշտ:

ԳԱՒԱՌԱՅԻՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԹՈԳԱՏԻ ԳՈՐԾԵՐ

ԹՈՔԱՏ, 9 մարտ 1900

Նախորդ թղթակցութեամբ մը յայտնած էի այն անհամեմատ բերկրանքը որով հրճուեցան Թոգատցիները՝ իրենց բարեխնամ առաջնորդ Տ. Պետրոս Սրբազանի թաղձալի ներկայութիւնը վայելելու բաղդաւորութիւնը ունենալով: Այս անգամ պիտի խօսիմ Ն. Սրբազնութեան հովուական ուրիշ այցելութեանց վրայ: Տ. Պետրոս Արքեպիսկոպոս գործի մարդ, բեղմնաւոր գործունէութեան մը ունակութիւնը ստացած, որուն համար կորսուած վայրկեաններ են անոնք՝ որ չեն գործածուած իր խնամքին յանձնուած հօտին օգտին, արհամարհելով եղանակին սաստկութիւնները, ցուրտն ու սրսփացնող քամին, երեք գաւառակներու՝ Զիլէի, Նիքսար և Հէրէկ այցելեց կարգ մը թեմական խնդիրներ կարգադրելու համար:

Զիլէ, ուր բաւական մնաց Տ. Պետրոս Սրբազան, բազմաթիւ օգուտներ քաղած է Ն. Սրբազնութեան ներկայութենէն: Տեղւոյն ազգապատկան կալուածներու տարեկան վարձքը՝ 500 ոսկի՝ չէին վճարեր վարձակալները՝ անբանաւոր պատճառանքներով: Սրբազանը, քիչ ժամանակուան մէջ կը գանձէ զանոնք կանխիկ և կը հրամայէ ձեռնհաս հոգաբարձութեան որ թեմական ծախքերը այդ գումարով մատակարարել ետք մնացորդը յատկացնեն դպրոցի շէնք մը կառուցանելու: Ստոյգ աղբիւրներ կը հաւաստեն թէ տեղական դպրոցը բարեկարգ վիճակ մը ունի և արտաքինը ներքինին պիտի համապատասխանէ ա՛յն ատեն երբ իրականանայ Սրբազանին հրամանը:

Նիքսարի մէջ, Ն. Սրբազնութիւնը 140-150 ոսկի պարտք մը կը գտնէ, զոր վճարելու չէին բաւեր ազգապատկան կալուածներու եկամուտները: Բայց տեղացի ականաւորները կը ձեռնարկեն ա՛յնպիսի յանձնարարելի ու պատուաբեր գործի մը, որուն ականատես պիտի չկրնար ըլլալ Նիքսարցին, առանց առաջնորդ Սրբազանին բարեխրախական թելադրութիւններուն և յորդորներուն: Կիտիքեան Մ. Սարգիս էֆ. աղջկանց վարժարանի համար գնուած տան մը արժէքը՝ 35 ոսկի՝ վճարելէ զատ, տեղւոյն առեւտրական ընկերութեան մէջ ունեցած 60 ոսկի շահաբաժինը՝ շահով մէկտեղ՝ կը նուիրէ ողորմասիրաբար: Նաեւ Գալուստեան Սիմոն և Սէմէրճեան Վահան էֆ.ները, մղուած բարեպաշտիկ զգացումէ մը, կը հրաժարին թեմին վրայ իրենց ունեցած 35ական ոսկի պահանջքէն: Սրբազանին հովանաւորութեան տակ նախապատիւ կարգադրութիւններ կ'ըլլան աղջկանց դպրոցի մը բացման համար, որմէ ցարդ զուրկ կը գտնուէր Նիքսար, բան մը որ իբր ճշգրտաչափ կը ծառայէ տեղացւոց դէպի կրթասիրութիւն ունեցած վերաբերման վրայ գաղափար մը տալու մասին:

Հէրէկի թեմին հասոյթները եկեղեցւոյ ծախքերը հոգալու և դպրոցի պիտոյքէն հաւասարակշռելու անբաւական ըլլալուն համար, Տ. Պետրոս Սրբազան հոն հասնելուն պէս, հանգանակութեան մը կը ձեռնարկէ, և ձեռք բերուած կլորիկ գումարը կը յատկացնէ եկեղեցւոյ և դպրոցի մատակարարութեան:

Այս երեք գաւառներուն մէջ Ն. Սրբազնութիւնը ընտրած է Թաղ. Խորհուրդներ, վարժարանի հոգաբարձուներ, եւայլն: Թէ՛ Զիլէցիները, թէ՛ Նիքսարցիները և թէ Հէրէկցիները իրենց կարողութեան համեմատ սահմանին մէջ, նպաստած են որբախնամ գործին, սիրայօժար յանձնելով իրենց նուիրաբերութիւնները Սրբազան Հօր, որ հայրն է որբերու: Երեք անոք մանուկներ Հէրէկէն և մէկ ալ Նիքսարէն միասին բերած էր Տ. Պետրոս Սրբազան, ի՛ր իսկ հիմնարկութիւնը եղող Սեբաստիոյ որբանոցին մէջ դնելու համար: Զմոռնանք յիշել ա՛յն խանդավառ ընդունելութիւնը, զոր գտած է առաջնորդ Սրբազանը, իր հովուական այցելութեանց պահուն: Այդ գաւառակներու ժողովուրդը, երկար ատենէ ի վեր զուրկ մնացած ըլլալով այսօրինակ փափաքելի այցերէ, գրեթէ գործով չէ զբաղած ընդառաջելու և յուղարկ երթալու կրկնակ օրերուն մէջ: Նոյն իսկ օտար տարրերն ալ մասնակցած են այս գործադրութեան՝ հետաքրքրութենէ շարժուած: Նաեւ կառավարական շրջանակներու մէջ Ն. Սրբազնութիւնը հանդիպած է սիրալիր ընդունելութիւններու:

⁂ Ծաղկախտը, կարմրախտը և ուրիշ

—)(5)(—

ՎԵՐՋԻՆ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆՍ

31 Օգոստոս

Միխալըճէն Պրուսա. — Պանտրմայէն Միխալըճ 32 քիլոմէթր է մօտաւորապէս. coukի տակաւին շինուած չէ այս ճամբուն: Միխալըճ ունի օթէլներ, գիւղական օթէլներ, որ սակայն մէկ գիշերուան համար ճամբորդին կու տան պէտք եղած հանգստութիւնը: Երիճի կառքերը՝ որ կ'երթեւեկէին այս ճամբաներուն վրայ, թէք եւ չիֆթէ մախաալը են և սովորաբար չորս ճամբորդ կ'առնեն: Մէկ կամ երկու հոգի անշուշտ շատ աւելի հանգիստ կ'ըլլան, իրենց ուզածին պէս նստելով կամ երկննալով: Կառքը գոցուած է կամարաձեւ, երկու կողմերն և ետեւէն ունենալով վարագուրուած պատուհաններ, զորս ի հարկին կրնայ բանալ ճամբորդը: Ես բովանդակ ճամբորդութիւնս առանձին ըրի, չունենալով ուրիշ ընկեր կառապանէս զատ: Եւ հարկաւ օտարականի մը համար դժուար է գտնել շնորհքով ճամբու ընկեր մը: Միխալըճէն Պրուսա 90 քիլոմէթր ճամբայ կայ և իմ կառքս մերթ վազելով մերթ կամաց երթալով ժամը 8-6 քիլոմէթր ճամբայ կը կտրէր: Պէտք էր նոյն օրը Պրուսա հասնիլ, 10-11 ժամու ճամբայ: Առաւօտ, արշալոյսը չծագած ճամբայ կ'ելլենք Միխալըճի բլուրէն վար կ'իջնենք և մէկ ժամէն, արեւու նախածագ նշոյլներուն հետ կը գտնուինք coukին վրայ, որ Գոսապայէն կու գայ: Մեր ձախ կողմէն կը հոսի դանդաղ, պղտոր ու սպառած ջուրերով Ատրանոս գետը՝ որ Ապոլոնեան լիճէն կը մեկնի: Գետակին վրայ յատակով տաշտաձեւ լաստեր կան, մեծ ու փոքր, որոնք մինչեւ լիճը և անոր ամբողջ եզերքները կ'երթեւեկեն: Ջուրերը բարձրացած միջոցին այս լաստերը մինչեւ Միխալըճի առջեւ կու գան, գեղացի ճամբորդներ և տեղական բերքեր փոխադրելով: Երբ ջուրերը շատ նուազին, ձի մը կը լծեն նաւակին:

Պատմական նշանաւոր հողի մը վրայէն կը ճամբորդեմ, հին Միսիան է. Մէկ ժամէն, աջ կողմս, դէպի հարաւ կը պարզուի պղտոր ջուր մը մշուշապատ: Քիչ քիչ, արեւու ճառագայթներուն տեղի տալով, մառախուղը կը նեղմանայ և ցրւի, բայց անորոշելի հով մը, ջրաշօղին նուրբ կաթիլներով թաթաւուն, կը սկսի փչել: Ջուրին մօտակայ ափերուն վրայ սպիտակ երկյարկանի շէնքեր մը կը տեսնուին, գիւղ մը անշուշտ, ծառերու և կանանչութեան մէջ կորսուած: Յետոյ ջուրին մէջտեղ երկար բարակ բլրակ մըն է որ երեւան կու գայ, համակ ծածկուած հին անտառի մը մնացորդներով. կղզեակ մըն է սա Ապոլոնեան լճին մէջ: Հոս, այս կղզիակին մէջ կը կարծուի թէ կը գտնուէր Ապոլոնի հռչակաւոր տաճարը, որ իբրեւ պատգամատեղի Ասիոյ մէջ, կը մրցէր Յունաստանի Դելփեան Մեհեանին հետ: Տրովադայի պաշարման ժամանակ, Ապոլոն նախամեծար համարեց քաղաքացիներուն կողմը բռնելու, և իր մասնաւոր թելադրութեամբն էր որ Աքիլլէս Պարիսի ձեռքով ինկաւ նետահար: Հոմերոսի ընթերցմամբ առաջ եկած ուժգին տպաւորութիւնը — թէեւ շատ տարիներ վրայէն անցած ըլլան — հզօր կերպով կ'արթննան՝ երբ մարդ կ'անցնի այս երկիրներէն, որ նախապատմական պատմական հին դարերու մէջ, կարեւոր դէպքերու ականատես եղած են:

Լճա՛կը հարաւային և արեւելեան կողմէ կը քերէ լեռներու շղթայի մը ոտքը և արեւելքէն արեւմուտք կ'երկարի աչքի մը, կոյր ու անփայլ աչքի մը ձեւով, որուն կեդրոնը կը ցցուի բիբը՝ թխորակ ու անկենդան: Շօսէին երկու կողմը ուրիշ հետաքրքրական բան չկայ: Մերթ կը բարձրանանք, մերթ վար կ'իջնենք. կը հանդիպինք գնչուներու կարաւանի մը, ուր էրիկ մարդ, կին, աղջիկ, մեծ ու փոքր լաճեր, խառն ի խուռն, էշերու ետեւէն, էշերու վրայ կը քալեն, իրենց յաւիտենական վճռաբանութեանց աղմուկով թնթացնելով օդը, տաք ու փոշելից օդը՝ օգոստոսի վերջին օրուան: Ամէնուն ալ դէմքը արեւէն այրած. բովանդակ մարմնով աղտոտ, բաց կուրծքով, բոկոտն ոտքերով, շատերուն բերնին բոլորտիքը փրփուրէ շրջանակ մը կազմուած է, տաքէն ու ծարաւէն: Նրխաներ ունին, գըրկանոց, ծծկեր, ու էշերու վրայ ձգուած թեւերու (մեծ հէյպէ) մէջ նետուած են, կապուած աւելներու և ուրիշ նիւթերու քով: Այս պզտիկները կը ճռան կը վժան, բայց իրենց մայրերը զբաղած են տաք վէճերով, զորս առաջին հանդիպողին պատմելու, բացատրելու պատրաստ են, եթէ գտնուի այնքան միամիտ ու բարի մէկը որ ուզէ զիրենք մտիկ ընել: Ամբողջ խումբին մէջ, նորահաս տղաքն են որ աւելի կոկիկ հագուած են: Անոնցմէ մէկ երկուքը կառքին կը մօտենան, ձեռքերնին արծաթազօծ մատանիներ բռնելով և կ'ուզեն ծախել իբրեւ արծաթ մատանի: Կառապանը արհամարհոտ նայուածք մը կը ձգէ անոնց վրայ և կառքը կը սուրայ նոր զառիվայրէ մը:

ԳԱԼՈՒՍՏ ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

(Վերջը վաղը)

մանկանց վերաբերեալ հիւանդութիւններ կը ճարակին քաղաքիս մէջ՝ բաւական թուով զոհեր տանելով անմեղուկ մանուկներէն։ Ազգ. վարժարանի սաներր գրեթէ ամբողջովին ձրիաբար պատուաստուեցան բարեխնամ կառավարութեան կողմէ կարգուած մասնաւոր պատուաստիչէ մը։ Երբեմն, պատուաստուողներն ալ ծաղկախտէն կը վարակուին։ Անկէց զատ, հասակաւոր մեռնողներու թիւն ալ բազմապատկուած է այս միջոցիս՝ այնպէս որ, չըլլած զրոյցին նայելով, բժիշկները չեն հասնիր հիւանդներուն։

*** Միացեալ Թաղ. Խորհուրդը մտադիր է մասնաւոր նիստ մը ընել քահանայից խնդրոյն համար, վասն զի հետզհետէ կը շեշտուի նորեր ունենալու պէտքը, և գտնուածներէն ընտրել ընծայացուներ և ներկայացնել Առաջնորդ Հօր. եթէ ժողովուրդը տարակուսութիւն մը ընէ սա պատասխանը տալ. «Եթէ ունիք աւելի արժանաւորներ՝ մատնանիշ ըրէք մեզ»։ Եւ արդարեւ, գոհանանք ունեցածովնիս՝ քանի որ աւելի արժաւորները կը պակսին։

*** Քաղաքիս կարեւոր փողոցներէն մէկուն ետին բաւական ընդարձակ գետին մը, քանի մը տարիներ առաջ գնուած էր Ս. Ստեփանոս եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդին կողմէ։ Ցարդ պարապ ու անգործածելի կը մնար այդ գետինը։ Ոմանց մէջ, վայն հաստ թարեր վիճակի մը վերածելու, գաղափարը ծնած է թէեւ, նիւթական անձկութիւնը սակայն այդ օգտակար մտադրութիւնը ծրագրային վիճակին մէջ մնալու դատապարտած է։ Այս պահուս, Տ. Պետրոս Սրբազանին նախաձեռնութեամբ, խորհուրդ յղացուեցաւ հնչուն դրամի փոխարկել այն զարդեղէնները՝ որոնցմով օժտած էին մեր բարեպաշտ նախնիք, քաղաքիս եօթը եկեղեցիները և երկու վանքերը, և այսպէսով բառնալ այն դրամական արգելքը՝ որ անյաղթելի կը թուէր։ Այս ընթացքը, արդարեւ, յանձնարարելի ներկայացուելէ աւելի՝ պատիւ կը բերէ առաջին քայլը առնողին։ Եկեղեցիները կրնան բաւականանալ քանի մը զարդեղէններով ալ, անկէ աւելին գանձատուններուն նկուղներուն մէջ գերեւարելու պիտի ծառայէ։ Արդէն թխսուած գաղափար մըն է ու կ'իրագործուի այժմ, և, ժողովուրդը, որ պատահական քրթմնջիւններ միայն կը լսուին, կ'ապացուցանէ թէ տակաւ ընդունակ կը դառնայ բարեփոխութիւններու անարգել համակամելու։ Քանի մը անձեր, բարեկեցութեան հետ լծորդած անխառն հաւատք մը ու յարգանք մը դէպի նուիրագործուած զարդեղէնները՝ մասունքները, ինքնաբերաբար դիմած են Առաջնորդ Հօր, և մաս մը մասունքներու արժէքը վճարելէ վերջ՝ խնդրած են որ անոնք միշտ եկեղեցւոյ գանձատան մէջ, իբր իրենց սեփականութիւնը, մինչեւ որ օր մը, եկեղեցին կարող ըլլայ վերադարձնելու իրենց վճարած գումարները։ Պատուական միջոց մը՝ որ շատ մը բարեկեցիկներու առաջարկուեցաւ ու մերժման հանդիպեցաւ դժբախտաբար։ Ջեռնհաս ժողովը այդ գետնին վրայ ռէժիի պանդոկ շինելու մասին բանակցութեան մտաւ Ռէժիի տնօրէնին հետ, և կը յուսացուէր որ այս վերջինը երեք տարուան վարձագինը կանխիկ վճարէր՝ շինութեան ծախքերուն յատկացուելիք գումարին պակասը ամբողջացնելու համար, բայց եղքը չիրագործուեցաւ այդ յոյսը։ Ոմանք խորհուրդ տուին խանութներով եզերուած փողոցով մը կիսելու այդ գետինը, որուն մնացեալ մասին վրայ տուներ կառուցուէին։ Այսպէս կամ այնպէս, հիմակ հոն ցուրտէն շտեմարաններ ու տուներ շինելու որոշման կայում տրուած կրնայ նկատուիլ։ Զարդեղէններէ գոյացած գումարը կը կարծուի թէ պիտի բաւէ առաջադրուած շինութեանց։

*** Ազգ. մանչերու դպրոցը կը բոլորէ իր շրջանը՝ առանց փոփոխութեան։ Աղջկանց վարժարանի սանուհիներուն պատրաստած 200 կտոր կարաններն ու ասեղնագործութիւններ վիճակահանութեան պիտի դրուին. իւրաքանչիւր տոմսակ պիտի արժէ կէս մէճիտ. ու այսպէսով, քիչ ժամանակուան մէջ, համեստուկ գումար մը — հայթայթուած ուղղակէս աշակերտներու ծնողքներէն, որոնք թոշակ վճարելու սովորութիւնը չունին բնաւ՝ թեմական հասոյթները բաւարար նկատելով դպրոցի մատակարարման — Տնտեսականին գանձանակը պիտի ճոխացնէ՝ եթէ ոչ քանակով գէթ որակով։ Իմ մասիս, բանաւոր է ամէն տարի, անխափան, ձեռնարկել այսօրինակ վիճակահանութեան մը, վարժեցնելու համար ծնողքները՝ իրենց զաւակներուն մտաւոր ուսման սատարելու նիւթապէս։

Աղջկանց վարժարանին աւելի զարկ մը տալու նպատակով Պոլսէն Օր. Ակիւլինէ Ֆրէնկեանի փութով դէպի Եւդոկիա ճամբայ ելլել առաջարկուեցաւ, չորս ոսկի ամսաթոշակով։ Իբր բնիկ քաղաքիս և ծանօթ անոր պայմաններուն, պիտի յորդորէի Օր. Ակիւլինէն չմերժել իրեն եղած առաջարկը. վասն զի, առանց չափազանցութեան, կրնամ ըսել թէ Կ. Պոլսոյ ութը ոսկին հաւասար է նշանակուած թոշակը, նկատի առնելով տեղւոյս մէջ ուտեստի և այլ պիտոյքներու աժանութիւնը։ Արդէն վստահ ենք թէ օրիորդը նիւթական հաշիւներէ զատ՝ կրթական զարգացման բարոյական տեսակէտն ալ ունենալով մտքին մէջ, սիրայօժար պիտի պատասխանէ իրեն եղած հրաւէրին, և մեր ժողովուրդն ալ պիտի չզլանայ իր քաջալերութիւնը ամէն կերպով։

Մ. Փ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԱԼ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

Թայմզի ուրբաթ օրուան թիւին մէջ հրատարակուած հեռագիրներ.

Ալիուալ-Նորթ, 29 մարտ.—Պրապանթ զօրավարը և սպայակոյտը հոս վերադարձան Ռուքսվիլէն։ Հիմա կը գրաւեն Օրանժի հարաւային սահմանագլուխին պաշտպանութեամբը։ Նաեւ զինուորներ կը ղրկուին նոր գրաւուած դիրքերը։ Օլիվիէ հրամանատարը դէպի հարաւ կ'երթայ։ Պազութօլանտի անգլիական ներկայացուցիչ Սըր Կոտֆրի Լակտէն մօտէն կը հսկէ անոր շարժումներուն վրայ։ Սըր Կոտֆրի հաղորդակցութեան մէջ է Ֆրէնչ զօրավարին հետ։

Վիէննա.—Հոս Պօէրներուն համար անդարմանելի կորուստ մը կը նկատուի Ժուպէռ զօրավարին մահը։ Անգլիոյ ամենէն ոխերիմ թշնամիները անգամ կը սկսին հաւատալ թէ Պօէրներուն կողմէ ո և է ընդդիմութիւն ասկէ վերջը անօգուտ է։

Բարեյուսոյ Գլուխ.—Տրաքէնտէրէն կը հեռագրեն թէ Սիթըլ զօրավարին զինուորները որոնք մարտ 22ին Բրիէսքայէն ճամբայ ելած էին, մարտ 26ին Տրաքէնտէր հասեր են։ 1893էն ի վեր նմանը չտեսնուած եղանակով հեղեղանման անձրեւներ կը տեղան։

Բրէթորիա.—Քրօնզթատէն երէկուան թուականով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Լուպի հրամանատարը, Եագօպստալի անգլիական գիծերը անցնելէ ետքը, իր զինուորներուն հետ Պուլթֆոնթայն հասեր է. Երէկ Մէյֆիքինկ ռմբակոծուեր է եօթը ժամ։ Անգլիական զինուորներն ալ պատասխաներ են, բայց Պօէրները կորուստ չեն ունեցեր։ Նաթալի մէջ Անգլիացիները մեծ թիւով կը համախմբուին Էլանտսլակթի մէջ։

Մազերու.—Կ'ըսուի թէ Պօէրները զօրաւոր դիրք մը կը գրաւեն Բլումֆերկի լերանց վրայ, Մազերուի և Լէտիպրանտի միջեւերը։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԱԶԱՏԱԿԱՆՆԵՐԸ

Անգլիոյ ազատականները անցեալ հինգշաբթի իրենց տարեկան գումարման վերջին նիստը ըրին Նոթինկէմի մէջ։ Սեղան մը տրուեցաւ որուն մասնակցեցան Անգլիոյ ազատական Ընկերակցութեանց բոլոր քարտուղարները։ Սեղանին կը նախագահէր Պ. Հէրպէրթ Կլատսթըն։ Սըր Էտուարտ Կրի նոր ճառ մը խօսելով ըսաւ թէ ազատականները կրնան վստահ ըլլալ յառաջիկայ ընտրութեանց համար։ Ցաւեց թէ արդի նախարարութիւնը թէեւ ստուար մեծամասնութիւն մը ունի Խորհրդարանին մէջ, սակայն որոշ քաղաքականութեան մը չի հետեւիր և միշտ հանրային կարծիքը ունի իրեն առաջնորդ։ Պ. Հէրպէրթ Կլատսթըն ալ յայտարարեց թէ հարաւային Աֆրիկէի պատերազմին համար կէտ մը կայ որուն վրայ համաձայն են բոլոր ազատականները։ Այդ կէտը այն է թէ, յարեց ատենաբանը, խնդիրը այն տեսակ լուծում մը պէտք է ստանայ որ այլ եւս պատերազմ կարելի չըլլայ հարաւային Աֆրիկէի մէջ։ «Պէտք է որ, յայտարարեց Պ. Հէրպէրթ Կլատսթըն, անգլիական դրօշը ծածանի ամբողջ հարաւային Աֆրիկէի վրայ»։

ՈՒԱԼՖԻՇԻ ԾՈՎԱԾՈՑԸ

Տէյլի Մէյլի Պէրլինի թղթակիցը կ'իմանայ թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը շնորհակալութիւն յայտներ է գերման կառավարութեան՝ տեղեկութիւն հաղորդած ըլլալուն համար թէ Պօէրները ծրագրած են յարձակիլ Ուալֆիշի ծովածոցին վրայ։

ՈՒՕՐԷՆԹԸՆ

Ուօրէնթընէն կը հեռագրեն մարտ 29 թուականով.—Անգլիական բանակը գիշերը հեռացաւ, որով Պօէրները այսօր թնդանօթ չարձակեցին։ Պօէրները այս առտու բուռն հրացանաձգութիւն մը կատարեցին քաղաքին շուրջը գտնուած բլուրներուն վրայ. բայց անգլիական ռումբերը լռեցուցին զանոնք։

ԲԱՐԵՅՈՒՍՈՅ ԳԼՈՒԽ

Սիմսթաունէն մարտ 29 թուականով կը հեռագրեն թէ նոյն օրը մեծ միթինկ մը կազմակերպուեր է։ Քաղաքապետը որ կը նախագահէր, յայտարարեր է թէ մինչեւ որ երկու Հանրապետութեանց գրաւումը կատարուած իրողութիւն մը չըլլայ, առնուելիք արգելք մը պիտի ըլլան հարաւային Աֆրիկէի խաղաղութեանը։ Միթինկը որոշում մը տուեր է, որով կը հաւանի Լորտ Սոլզպէրիի երկրակալութեան քաղաքականութեանը։

Պ. ՍԷՍԻԼ ՌՈՏՍ

Պ. Սէսիլ Ռոտսի հակառակորդները սա երեք ապօրինաւորութիւնները կը վերագրեն անոր.

Ա. Բռնաբարում գաղթավայրի օրէնքին որ կ'արգիլէ ռազմական զէնքերու վաճառումը բնիկներուն։ Պ. Սէսիլ Ռոտս հազար քարաբինա և փամփուշտներ յանձներ է Մաթապէլէներու պետին իբրեւ առհաւատչեայ Մաշոնալանտի հանքերու արժէքին։ Բ. Նոյն իսկ իր խոստովանութեամբ Ջէրթրըտի ընդհանուր ժողովին առջեւ, Պ. Սէսիլ Ռոտս, հակառակ հանքային ընկերութիւններու կանոնագրին, գործաւորներու հետ ուտելիքի փոխանակութիւն կատարած և այդ ապօրէն գործառնութեան հասոյթը յանձնած է Չէրթրըտի քաղաքական արկղին։ Գ. Հակառակ այն համաձայնութեան որ Լոնտոնի, Լիզպոնայի ու Բրէթորիայի դահլիճներուն միջեւ գոյացած էր, ստորին Լիմբոբոյի չէզոքացման համար, Պ. Սէսիլ Ռոտս այդ գետի ճամբով զէնք ու ռազմամթերք ղրկած է Կանկունամ սեւամորթ ցեղապետին որ Բորթուկալի կառավարութեան դէմ պիտի ապստամբէր։ Բորթուկալցիները թէեւ բռնեցին զանոնք փոխադրող նաւը, բայց նաւապետը բարձր պաշտօնի մը կոչուեցաւ Բարեյուսոյ գաղթավայրին մէջ։

Պ. ՉԷՄԲԸՐԼԷՆԻ ԵՂԲԱՅՐԸ

Հարաւային Աֆրիկէի թերթ մը հետեւեալը գրած է.

«Վերջերս, Բինոք վաճառատան տնօրէն Պ. Արթուր Չէմպըրլէն, Անգլիոյ գաղթային նախարարին եղբայրը, հերքած է այն լուրը թէ Թրանսվալի կառավարութիւնը նոյն վաճառատունէն և կամ Թրանսվալ գտնուող անոր գործակալներէն ռազմամթերք ստացած ըլլայ։ Ասոր վրայ հարկ դատեցինք քննութիւն մը կատարել պաշտօնական շրջանակներուն մէջ, և սա արդիւնքը ձեռք բերինք թէ մեր աչքովը տեսանք այդ գործին համար կատարուած թղթակցութիւնները և բռնուած հաշիւները։ Ատոնց ամէնքն ալ Բրէթորիայի կառավարական դիւանին մէջ պահուած են։ Կրնանք նաեւ հաստատել թէ վերոյիշեալ տունը քանի մը միլիոն փամփուշտ յանձնած է Թրանսվալի կառավարութեան և թէ անկարելի է որ Պ. Չէմպըրլէն կամ եղբայրը ատոնցմէ տեղեկութիւն չունենան։ Թրանսվալի կառավարութիւնը այդ փամփուշտները գնեց Ճէյմսընի արշաւանքէն ետքը։ Անգլիոյ գաղթային նախարարը պատճառ մը չունէր արգիլել վաճառումը, նոյն իսկ այն միջոցին երբ իր ստորագրութիւնը հարկ էր»։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ԵԼԵՒՄՈՒՏՔԸ

Լուրէնսօ-Մարքէզէն կը հեռագրեն թէ կիսապաշտօնական թուղթերով հաստատուած է որ Թրանսվալի պանքանները երկուքուկէս միլիոն անգլիական ոսկի ունին։ Կառավարութիւնը արդէն պանքաներէն 500,000 ոսկի դրամ ստացած է ձուլ ոսկիի փոխարէն։

ՇԹԱՅՆԻ ՆԱՄԱԿԸ

Լուրէնսօ-Մարքէզէն կը գրեն Թայմզի թէ Շթայն նախագահը, շրջաբերական-նամակով մը սապէս պատասխաներ է Լորտ Ռոպէրթսի յայտարարութեան.

«Հարաւային Աֆրիկէի մէջ Անգլիացիներուն քաղաքականութիւնը եղած է միշտ իրենց հակառակորդներուն մէջ երկպառակութիւն առաջ բերել, անոնց տիրելու համար։ Թշնամութիւնները սկսելէ առաջ, փորձեցին հրապուրել Օրանժը, որպէս զի Թրանսվալէն զատուի և երկու Հանրապետութիւններուն տիրելու գործը դիւրանայ։ Օրանժի կառավարութիւնը բնաւ չխախտեցուց իր ժողովուրդը։ Թշնամին կ'ուզէ հիմա զանոնք բաժնել, վարձատրութիւն տալով մատնիչներուն և վախկոտներուն։ Վստահելի չէ այն մարդը որ կ'աշխատի ուրիշ մը շեղեցնելու իր պարտականութենէն։ Անգլիա հանգիստ պիտի ձգէ մատնիչները մինչեւ այն ատեն որ իր ոտքը դնէ Աֆրիքանտէրներուն կոկորդին վրայ։ Եւրոպայի մէջ անհատական սեպհականութեանց քանդումը և Պլէօմֆոնթէյնի մէջ Օրանժցիներու ձերբակալումը բաւական ցոյց կու տան թէ ո՛ր աստիճան վստահելու է Անգլիացիներու խոստումներուն։ Թշնամին գրաւած է մայրաքաղաքը, բայց պատերազմը կորսուած չէ։ Պատերազմին մէջ աւելի եռանդ ցոյց տալու վայրկեանը հասած է»։

Թայմզին թղթակիցը հաւանական կը գտնէ թէ այդ շրջաբերական-նամակը Թրանսվալի արտաքին գործոց նախարար Պ. Ռէյցի կողմէ խմբագրուած է։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ, ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Բեդերսպուրկի Վիետոմոսթի լրագիրը «Գերմանիոյ, Ֆրանսայի ու Ռուսիոյ միջեւ համաձայնութեան մը պէտքը» խորագրով և Սէրկէյ Թրուպեցքոյ իշխանին ստորագրութեամբ յօդուած մը հրատարակած է։ Այդ յօդուածին մէջ ըսուած է որ ցամաքային Եւրոպայի պետական անձնաւորութիւնները պէտք է աշխատին հաստատելու՝ Եւրոպայի քաղաքական ոյժերու ուրիշ համախմբում մը։ «Միայն, կ'ըսէ յօդուածագիրը, Գերմանիոյ, Ֆրանսայի և Ռուսիոյ միջեւ մերձեցում մը պիտի թեթեւցնէ Եւրոպայի զինուորականութեան բեռը և միեւնոյն ատեն պիտի ապահովցնէ խաղաղ զարգացումը այդ ազգերու իւրաքանչիւրին, ազատելով զանոնք իրարու դէմ պաշտպանուելու հարկէն։ Ցամաքային Եւրոպայի տէրութեանց համար ժամանակը հասած է առժամաբար մէկ կողմ դնել հին հաշիւները, համերաշխ գործողութեան մը մասին համաձայնելու համար»։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ

Պլէօմֆոնթայնէն մարտ 28 թուականով կը հեռագրեն Թայմզի.

«Դիւրին է հասկնալ թէ Պլէօմֆոնթայնի շրջակայքը մեր երկարատեւ կենալը, բացարձակապէս անհրաժեշտ է իբրեւ զինուորական նախազգուշական միջոց։ Պէտք է գիտնալ, արդարեւ, թէ գործողութեանց նոր եղանակ մը մօտալուտ է, մեր հաղորդակցութեան գիծերով և մեր գլխաւոր հիմերով՝ երկրի մը մէջ որ երեկ տակաւին թշնամի էր մեզի։ Պէտք չէ մոռնալ նաեւ թէ մեր յաջողութիւններուն առթիւ շատ ձի կորսնցուցինք։ Թէ՛ Օրանժի և թէ Նաթալի մէջ հարաւ-աֆրիկեան ձմեռը սկսելուն վերստին պիտի ձեռնարկենք մեր յառաջխաղացութեանը։ Պէտք է սպասենք նաեւ թէ այդ ձմեռուան առաջին արդիւնքը ի՛նչ պիտի ըլլայ մեր ձիերուն վրայ որոնք արդէն հիւանդ են։ Մեր զինուորներուն կացութիւնն ալ պէտք է նկատողութեան առնենք։ Իրական անձնապաստանութիւն մը պիտի ըլլայ զանոնք յառաջ մղել առանց պատսպարուած ըլլալու ցուրտին դէմ։ Ուրեմն անհրաժեշտ պէտքերն են ձի, հագուստ և պաշար։ Ընդհանուր բանակետը հասած վերջին լուրերու նայելով Պօէրները քիչ մը դէպի հարաւ յառաջացած են. ամէնքն ալ կազմ ու պատրաստ վիճակի մէջ»։

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Լոնտոն, 2 ապրիլ.— Պլէօմֆոնթէյնէն մարտ 31 թուականով կը հեռագրեն Ռէօթէրի.—Թապանչու գտնուող անգլիական զինուորներ հրաման ստացած էին ետ քաշուիլ անցեալ գիշեր, վասն զի Պօէրները մեծ թիւով կը մօտենային։ Անգլիական այդ զինուորներուն մէկ մասը հասաւ գետին մօտ տեղ մը, ուր Պօէրները պահուած էին։ Անգլիացիները յանկարծակիի գալով, պարտաւորուեցան անձնատուր ըլլալու։ Պօէրները այդ միջոցին վեց թնդանօթ ձեռք ձգեցին։

—Լորտ Ռոպէրթս կը հեռագրէ Պլէօմֆոնթայնէն.— Պրոտուուտ գնդապետը կորսնցուց եօթը թնդանօթ և իր ամբողջ գոյքերը։ Գնդապետը կ'ենթադրէ թէ իր կորուստը է 350, որոնց 200է աւելին անհետացած են։

—Պօէրները Պրոտուուտ գնդապետին թնդանօթները և այլն գրաւելէ ետքը դէպի Լէտիպրանտ քաշուեցան։

—Տէյլի Քրոնիքլ մասնաւոր թիւի մը մէջ կը հրատարակէ հեռագիր մը ծանուցանող թէ Անգլիացիները վերստին ձեռք անցուցեր են Պրոտուուտ գնդապետին կորսնցուցած թնդանօթները։ Պլէօմֆոնթայնի ջուրի ճամբաները կտրուեցան։

—Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը կը յայտարարէ թէ Անգլիացիները Պլէօմֆոնթայնէն 18 մղոն հեռուն 7 թնդանօթ և 350 հոգի կորսնցուցած են։

—Բրէթորիայի ընդհանուր դատախազը յայտարարեց թէ Թրանսվալի կառավարութիւնը օտար տէրութեանց հիւպատոսներուն պաշտօնապէս ծանուցած է որ հանքերուն բնաւ վնաս մը պիտի չհասնի։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Հոնկ-Քոնկէն մարտ 29 թուականով կը հեռագրեն Թայմզի — Չինական լրագրի մը նախկին խմբագրապետը Քվոնկ Եու Բուի որ արդի դրութեան համակարծիք չէ, ձերբակալուեցաւ և Հոնկ-Քոնկէն Քանթոն տարուեցաւ։ Այդ առթիւ Հոնկ Քոնկի կառավարիչը և անգլիական հիւպատոսը բողոքեցին Լի-Հունկ-Չանկի, բայց Քվոնկ տակաւին բանտարկուած է։

—Բէքինէն նոյն թուականով Թայմզի ուղղուած հեռագիր մը կ'ըսէ.— «Հոս, օտար դեսպանատուններու մէջ տեղեկութիւն չկայ այն զրոյցին վրայ թէ տէրութիւնները իրենց մէջ համաձայնութիւն մը գոյացնելու վրայ ըլլան՝ Չինու հիւսիսային կողմին խռովեալ կացութեանը մասին։ Կը կարծուի թէ տեղացիներու եւ չինական զինուորներու միջեւ Եէն-Չիուի մէջ կատարուած ընդհարումը չափազանցուած է։ Կը հաւաստուի թէ տեղացիները ութ հոգի կորսնցնելէ վերջը ետ քաշուեր են։ Չինական զինուորներէն երկու հոգի սպաննուեր են»։

—Թիէն Ձինէն մարտ 29 թուականով կը հեռագրեն թէ Ֆրանսական դեսպանը ու հետեւորդները Չին-Ուան-Թաոյէն հոն հասնելով դէպի Բէքին ճամբայ ելեր են։ Հարիւր հազարի չափ չինացի գործաւորներ Նիու-Չուանկէն ճամբայ ելեր են Մանչուրիոյ երկաթուղիին շինութեանը աշխատելու համար։ Թիէն-Ձինի մէջ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ։

ԻՏԱԼԻԱ.— Հռոմէն առջի օրուան թուականով կը հեռագրեն.— Երեսփ. ժողովը, բուռն աղմուկի մը և ծայրագոյն ձախակողմեան բողոքներուն մէջտեղը, ընդունեց Պ. Սոնինոյի առաջարկութիւնը, որ է վաղը առանց վիճաբանութեան քուէարկել ժողովին ներքին կանոնագրին փոփոխութիւնները զորս առաջարկած է յատուկ յանձնաժողովը։

—Պ. Քոլոմպօ, ինչպէս հեռագիր երէկ ծանոյց, 158ի դէմ 265 քուէով վերստին ատենապետ ընտրուեցաւ Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովին։ Այդ 158 քուէները ստացաւ Պ. Պիանքէրի։

—Հռոմէն մարտ 29 թուականով հետեւեալը կը հեռագրեն Թայմզի.

«Հոս լաւ տպաւորութիւն մը առաջ բերաւ կառավարութեան այն հաստատամտութիւնը զոր ցոյց տուաւ վերջ տալու համար Խորհրդարանին մէջ վիճաբանութիւնները խանգարողներուն առաջ բերած անտանելի կացութեանը։ Ամէն ոք գիտէ թէ այս օրերս ընդդիմադիրները աւելի ուժգին կերպով պիտի գործեն, ծայրայեղութեանց ալ դիմելով, բայց վստահութիւն կայ թէ կառավարութիւնը եթէ նոյն հաստատամտութիւնը շարունակէ, խռովարարներուն պարտութիւնը ջախջախիչ և վերջնական պիտի ըլլայ»։

ԱՆԳԼԻՈՅ Խորհրդարանին նիստերը ապրիլ 10էն 20 պիտի դադրին, զատկական տօներուն առթիւ։

ԲԻՐՄԱՆԻԱ.—Ռանկունի եւրոպական մարմիններու բոլոր ներկայացուցիչները, առեւտրական սենեակին անդամները, տեղական ընկերակցութիւնները և փաստաբաններու ժողովը, թէ՛ Անգլիոյ գաղթային նախարարին և թէ Հնդկաստանի փոխարքային հեռագիրներ ուղղելով բողոքեր են, Բիրմանացի քաղաքային պաշտօնեայի մը՝ Ռանկունի նոր դատաստանին նախագահ կարգուելուն դէմ։

ՃԱՊՈՆԻ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Ճապոնի կայսրը ապրիլի վերջերը Քոպէի մէջ ներկայ պիտի գտնուի մեծ նաւահանդէսի մը, որուն պիտի մասնակցին քառասունէ աւելի ճապոնական մարտանաւեր։

Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.—Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ անցեալ չորեքշաբթի ամերիկեան Հոլանտ ընդծովեայ շոգենաւը վերջնական փորձ մը կատարեր է, որուն ներկայ գտնուեր են ծովային նախարարութեան բոլոր բարձրաստիճան պաշտօնատարները։ Այդ փորձը կատարուեր է Բոթոմաք գետին վրայ, Մոն-Վէրնոնի մօտ, որ Ուաշինկթընի հայրենիքն է։ Բազմաթիւ զբօսանաւեր գետին երկու կողմը պտոյտ կը կատարէին փորձերը դիտելու համար։ Ատոնց մէջ կը գտնուէին ծովային նախարար Պ. Էլըն, ծովակալ Տիուէյ և հարիւրի չափ ծերակուտականներ ու երեսփոխաններ։ Կէսօրը 40 վայրկեան անցած այդ զբօսանաւերը որոշուած տեղ մը կեցան։ Հոլանտ կէս մղոնի չափ առաջ կ'երթար անոնցմէ։ Կէսօրը 45 անցած սուլիչի ձայն մը ելաւ այն զբօսանաւէն ուր կը գտնուէր ծովային նախարարը։ Ընդծովեայ շոգենաւը աներեւակայելի արագութեամբ մը գետին մէջ խորասուզուեցաւ։ Միայն ամերիկեան պզտիկ դրօշ մը՝ երկար ձողի մը ծայրը անցուած՝ ցոյց կու տար Հոլանտին գտնուած տեղը։ Ցանկարծ դրօշը սկսաւ ջուրերը ճեղքել և մեծ արագութեամբ իջնել գետակէն վար։ Զբօսանաւերը հետեւեցան այդ դրօշին։ Քսան վայրկեան տեւեց այդ խոլ վազքը։ Ժամ 1ը 5 անցած, ինչպէս որոշուած էր, ամերիկեան դրօշը սկսաւ բարձրանալ. նախ երկար ձողը երեւցաւ. յետոյ մոխրագոյն աշտարակիկ մը և ապա Հոլանտ բոլորովին թրջուած, Հազիւ թէ վեր ելած էր, պայթում մը լսուեցաւ, մուխ մը տեսնուեցաւ և ռումբ մը սուրած դէպ ի հին նաւաձիգ շոգենաւ մը որ չորս մղոն դէպ ի վար կը գտնուէր։ Այդ ռումբը թորփիլ մըն էր Հոլանտի կողմէ արձակուած։ Զբօսանաւերէն դիտակներով հետեւիլ փորձեցին ռումբին ընթացքին, բայց երբ նորէն Հոլանտի նայեցան, արդէն անյայտացած էր և քսան ոտք ջուրին տակը կը գտնուէր։ Փորձը հինգ անգամ կրկնուեցաւ և ընդծովեայ շոգենաւը ամէն անգամուն ալ յաջողեցաւ։ Հոլանտի ջուրի մէջ խորասուզումը միշտ 25էն 30 երկվայրկեան տեւեց քրոնոմէթր ժամացոյցով։ Թորփիլները զգած էին նաւաձիգ շոգենաւին երկու կողերուն, սակայն այնպէս մը կարգադրուած էր որ պայթում տեղի չունենայ։ Երբ փորձերէն ետքը Հոլանտ մօտեցաւ զբօսանաւերուն, «հուռրա»ներ օդը թնդացուցին։

Մ. Նահանգաց պատերազմական նախարարութեան պաշտօնական հաշիւներէն կ'երեւայ թէ 1901ի տարեշրջանին ամերիկեան իւրաքանչիւր զինուորի համար տարեկան ծախք պիտի ըլլայ երեք հարիւր անգլիական ոսկի։ Կ'ըսուի թէ այդ գումարը շատ բարձր է եւրոպական բոլոր բանակներու մէջ ծախսուածներէն։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Գերմանիոյ ելմտացոյցի խորհրդարանական յանձնաժողովին մէջ նաւատորմին յաւելման ծրագրին վրայ վիճաբանութիւն կատարուած միջոցին, ծովային նախարար ծովակալ Թիրբից յայտարարեց թէ կառավարութիւնը, խնայողութեան նպատակով, չի կրնար ստանձնել զրահի տախտակները ինք շինելու պատասխանատուութիւնը, և թէ Պ. Քրուբի մասին լրագիրներուն գրածները չափազանցուած են։ Կեդրոնի կուսակցութենէն Պ. Միւլլէր ըսաւ թէ անգլիական մարտանաւերը գերմանականներէն հարիւրին քսան աժան կը շինուին, Գերմանիա, այդ տարբերութեամբ, տասը նաւեր աւելի կրնայ ունենալ։ Ծովակալ Թիրբից պատասխանեց թէ ինք ալ գիտէ այդ կէտը, սակայն, յարեց, Անգլիոյ մէջ թորփիլանաւ մը աւելի սուղ կը շինուի և նուազ աղէկ է գերմանական թորփիլանաւէ մը։ Պ. Կրէօպէր յայտարարեց թէ կեդրոնի կուսակցութիւնը բնաւ պիտի չհաւանի փոխառութեան մը և թէ ժառանգութեանց վրայ տուրք մը, իրեն կարծիքով, աւելի լաւագոյն միջոց մըն է։ Ելմտական նախարար Պ. Թիլման ըսաւ թէ կառավարութիւնը պիտի ընդունի դրոշմաթուղթի տուրք մը ծովու վրայ ուղեւորներու փոխադրութեան համար, բայց ժառանգութեան տուրք մը բնաւ պիտի չընդունի, վասն զի ամէնէն աւելի երկրագործութիւնը ենթակայ պիտի ըլլայ անոր։ Վիճաբանութիւնը յետաձգուեցաւ ապրիլ 25ին։

ՁԻՒՆԸ ԱՒՍՏՐԻՈՅ ՄԷՋ.—Հինգշաբթի օրուընէ ի վեր ձիւն կը տեղայ ամբողջ Աւստրիոյ և Գալիցիայի մէջ։ Հինգշաբթիէն շաբաթ Վիէննայի փողոցներուն մէջ 300,000 խորանարդ մեթր ձիւն տեղաց։ Տրամուէյներու երթեւեկութիւնը դադրած է։ Արուարձաններուն և շրջականներուն հետ հաղորդակցութիւնները ընդմիջուած են։ «Կարծես Սիպերիոյ մէջ ենք» կ'ըսէ Պաումկարթէնին հեռագիր մը։ Վիէննայի մէջ քանի մը արկածներ պատահեցան։ Օլմիւցի գարեջրատան ապակիէ պատատը ձիւնին ծանրութենէն կոտրելով երեք սպաներ վիրաւորուեցան։ Բրակայի մէջ փողոցները ծածկուեցան ձիւնի թանձր խաւով մը։ Տրամուէյի երթեւեկութիւնները դադրեցան։

ԿԱՊՈՅՏ ՏԵՏՐԱԿ.—Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը չինական խնդրին վրայ Կապոյտ Տետրակ մը հրատարակեց, ուր մասնաւորաբար տեղեկութիւն տրուած է Շանկայի և Հանքոուի ֆրանսական ստացուածքներուն վրայ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ ԵՒ ՍՊԱՆԻԱ.—Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարը և սպանիական դեսպանը ստորագրեցին որոշմնագիր մը որով վեց ամիս եւս կ'երկարի Փիլիպպեանց մէջ բնակող Սպանիացիներուն տրուած պայմանաժամը՝ իրենց ազգայնութիւնը կամ Ամերիկացիութիւնը ընդունելու համար։

ԺԱՆՏԱԽՏԸ — Անցեալ չորեքշաբթի միայն Կալկաթայի մէջ ժանտախտէ երկու հարիւր տասնըեօթը մահեր և հարիւր քսանըեօթը նոր դէպքեր պատահեր են։

—Պարսիկ կառավարութիւնը խիստ միջոցներ ձեռք առաւ օսմ. սահմանագլուխին մօտ երեւան ելած ժանտախտը մեկուսացնելու համար։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Իրէք գաւառի (Գոսով) կառավարիչ ու զինուորական հրամանատար անուանուեցաւ Սկիւպի 17րդ զօրագունդին գնդապետ Սալիհ պէյ, որուն Միրլիվայութեան աստիճան տրուեցաւ։ Էնկիւրիի նահանգին Տէվէլու գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Քեօփրիւլիի գաւառակին գայմագամ Ահմէտ Թէվֆիք պէյ։ Էրզրումի Թուրթաք գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Միւլքիէ վարժարանին նախկին շրջանաւարտներէն Ֆեթհի էֆ.

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ.— Գուրպան Պայրամի տօնին առթիւ երէկ ելմտական նոր տարուան մարտի ամսաթոշակը սկսաւ բաշխուիլ կառավարական բոլոր պաշտօնեաներուն. Վեհ. Սուլթանը նկատելով որ մարտի ամսուն վերջը Գուրպան Պայրամի տօներուն կը հանդիպի, որով կարելի չըլլար ամսաթոշակ վճարել և այդ կերպով դժուարութիւններ կը ծագին, հրամայեց որ մարտի ամսաթոշակը հիմակուընէ վճարուի։ Կայս. Իրատէ մը հրամայեց նաեւ որ Պայրամի առթիւ բոլոր զօրաբանակներուն ալ մէյմէկ ամսաթոշակ վճարուի։

—Թ. Հագիգաթ ալ կ'իմանայ թէ ելմտական յանձնաժողովին կողմէ մատուցուած ծրագրի մը համաձայն, կայս. Իրատէ մը հրամայուած է ասկէ վերջը ամէն ամիս ամսաթոշակ վճարել կառավարական պաշտօնեաներուն։

ՆՈՐ ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹԵՐԸ.—Ջեռնհաս պաշտօնարանը որոշեց ծանուցանել քաղաքային պաշտօնեաներու յանձնաժողովին թէ պաշտօնեաներու կենսագրութեան տեղեկագիրները ազատ են գաղթականներու զետեղման ծախքին համար հաստատուած դրոշմաթուղթերէն։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց նախարարութեան խորհրդական Ահմէտ Րէֆիք փաշայի նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողովը, որ անպաշտօն վիճակի մէջ գտնուողներու մասին խորհրդակցութիւններ կը կատարէ, երէկ ալ գումարուելով վերջնական ձեւ մը տուաւ մինչեւ հիմա կատարուած խորհրդակցութիւններուն, որով յառաջիկայ նիստի մը մէջ պիտի կրնայ իր աշխատութիւնները բոլորովին աւարտելով տեղեկագիրը պատրաստել։ Յանձնաժողովը որոշած է անպաշտօն վիճակի ամսաթոշակի կանոնագրին մէջ քանի մը փոփոխութիւններ ընել, որով ամսաթոշակի արժանի եղողները կատարելապէս իրենց իրաւունքը պիտի վայելեն, իսկ անոնք որ նոյն ամսաթոշակին արժանանալու համար թէեւ օրինական շրջանը չեն աւարտած և սակայն կառավարութեան ծառայութեան մէջ գործնական կերպով աշխատած են, ամսաթոշակ պիտի վայելեն։ Այս երկու կէտերուն առջին համար որոշուած է ներքին գործոց նախարարութեան ելմտացոյցէն գումար մը յատկացնել. երկրորդին համար ալ գործածել այն գումարը որ թափուր մնացած անպաշտօն վիճակի ամսաթոշակներու կէսէն գոյացած է և զոր ելմտական գանձը տակաւին չէ յատկացուցած որոշուած նպատակին։

ՔԱՐԱՓՆԵՐԸ.—Մաքսային վերատեսչութիւնը, կայս. Իրատէի մը համաձայն, ծանոյց Կ. Պոլսոյ քարափներու ընկերութեան թէ ալքոլ պարունակող տակառները, առանց քարափները հանելու, պէտք է ուղղակի Փաշա Պաղչէ ղրկել և Ղալաթիոյ քարափին տաղաւարներն ալ երկու-երեք օրէն վար առնելու ձեռնարկել։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ որոշած ըլլալով գնել Ունգաբանի կամուրջին Պոլսոյ կողմի հրապարակին խանութները և այդ տեղը լայնցնել, ութ հազար ոսկիի վարկ մը խնդրած է։ Իգտամ այս առթիւ կ'առաջարկէ որ Էվին Էօնիւի մէջ ամէն առտու կատարուած բանջարեղէնի առեւտուրը Ունգաբանի այդ տեղը փոխադրուի, որով թէ Գարաքէօյի կամուրջին Պոլսոյ կողմի հրապարակը կը մաքրուի և թէ Ունգաբանի կալուածներուն ալ արժէքը կ'աւելնայ այդ պատճառով։

ԹԱՏՐՈՆՆԵՐԸ.— Ջեռնհաս իշխանութիւնը սա պայմանները որոշած է թատրոններու ներկայացմանց արտօնութիւն տալու համար.— Արտաքին մասը քարուկիր ըլլայ. առաստաղը ու օթեակները երկաթէ. բայց ներքին մասը՝ փայտաշէն. թէ՛ ատոնց և թէ սրահին տակը դրուելիք երկաթէ գերաններու վրայ տախտակ դնել, սակայն այդ երկաթները գաջով ծեփել, որպէս զի երբ թատրոններու մէջ հրդեհ ծագի, շուտով չտաքնան։ Իւրաքանչիւր թատրոնի մէջ ջրհան մը և Տէրքոսի ջուրի ծորակ մը գտնուի, և վերջապէս հանրութեան ապահովութեանը մասին ամէն միջոց ձեռք առնուած ըլլայ։

ՀՐԵԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐԸ. — Ինչպէս ծանուցինք, կայս. կառավարութիւնը որոշած է որ Թուրքիա գաղթելիք Հրեաները օսմ. հպատակութիւնը ընդունին, օրէնքներու և ամէն տեսակ հրամաններու հնազանդին և կայս. կառավարութենէն ո և է օգնութիւն, դրամական փոխառութիւն, հող և այլն չպահանջեն։ Վերջերս Ռումանիայէն գաղթած Հրեաներ, իբրեւ կայս. մասնաւոր շնորհ մը, արտօնուեցան Թուրքիա բնակելու։ Պուքրէշի օսմ. դեսպան Քեազիմ պէյ, Ռումանիոյ արտաքին գործոց նախարարին հետ տեսակցելու միջոցին, հաղորդեր է կայս. կառավարութեան որոշումները՝ Հրեայ գաղթականներու մասին։ Քեազիմ պէյ ծանուցեր է նաև թէ ասկէ վերջը տրուած որոշումներուն անհամապատասխան կերպով կատարուած գաղթականութիւնները պիտի չարտօնուին և թէ այս անգամ եղածը մասնաւոր արտօնութիւն մըն է։

—Ջեռնհաս պաշտօնարանը հրահանգ ուղղելով ամէն կողմ ծանոյց թէ Հրեաները, համակերպելով հանդերձ տրուած որոշումներուն, Թուրքիա գաղթելէ առաջ պէտք է պաշտօնական աղերսագիր մը մատուցանեն կայս. կառավարութեան։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ կառավարութիւնը Պատուոյ Լէգէոնի երրորդ աստիճանը տուաւ կայս. պալատան քարտուղարներէն Ֆաիգ պէյի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնեց այդ պատուանշանին գործածութիւնը։

ԱՏԱԼԻԱՅԻ Իտատիէ վարժարանին Ֆրանսերէնի ուսուցիչ կարգուեցաւ տեղւոյն Թաղապետական բժիշկ Ստեփան էֆ.։

ՄՈՒՍՈՒԼԻ կուսակալութեան հրահանգ տրուեցաւ մեծ հոգ տանիլ նահանգին հանրային մաքրութեանը ու առողջապահական կացութեանը։

ԹՈՒՐՔԵՒՀԵԼԼԷՆ հիւպատոսական պայմանագրութեան երկուքէն զատ միւս բոլոր յօդուածներուն համար կատարուած բանակցութիւնները աւարտելու վրայ են։ Արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիգ փաշա երկուշաբթի օրուան գումարումին չէ կրցած ներկայ գտնուիլ։ Այդ նիստին մէջ երկու կողմի ծրագիրները կարդացուեցան։ Պայմանագրութեան պարունակած 48 յօդուածներուն 12ին համար համաձայնութիւն գոյացած ըլլալով, ատոնք մաքուրի պիտի դրուին և հինգշաբթի օրուան նիստին մէջ երկու կողմի պատուիրակները իրենց անուան սկզբնատառերովը պիտի ստորագրեն այդ 12 յօդուածները։

ԼՈՅՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ. — Աւստրիական Լոյտը, Աւստրիոյ Հունգարիոյ արտաքին ու առեւտրական գործոց նախարարներուն պաշտօնական հովանաւորութեանը տակ, անգլիերէն, գերմաներէն, իտալերէն ու Ֆրանսերէն պաշտօնական տարեցոյց մը պիտի հրատարակէ հարիւր հազար օրինակ և պիտի ղրկէ Եւրոպայի ու Ամերիկայի ամէն կողմերը։ Այդ հրատարակութիւնը, որ գեղեցիկ քարտէսներ ալ կը պարունակէ, կը ներկայացնէ Արեւելքը և օսմ. ամբողջ Կայսրութիւնը, մանաւանդ Կ. Պոլիսը։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ. — Եգիպտոսի արտասովոր պատուիրակ Ղազի Ահմէտ Մուխթար փաշայի որդին՝ Մահմուտ Մուխթար փաշա Եգիպտոսի մէջ կարեւոր աշխատասիրութիւն մը հրատարակեց Թրանսվալի պատերազմին վրայ։

ՌՈՊԵՐԹ ՔՈԼԷՃԻ տնօրէնը և Տիկին Ուօշպըրն, առջի օրը, Կ. Պոլսէն մեկնեցան արեւելեան ճեպընթացով։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ. — Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ մարտ 13էն 20 պատահած մահերու թիւն է 318, որոնց 3ը՝ կեղծմաշկէ. 4ը՝ հարսանիթէ, 8ը՝ Թիֆոյէ և մնացածները զանազան ախտերէ։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանը՝ իր եղբօր աղջկանը և երկրորդ Թարգմանին հետ, երէկ այցելեց կայս. Գանձարանը և Պոլսոյ նշանաւոր վայրերը։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿԻ անգլիական դեսպանատան նաւային կցորդ հարիւրապետ Ուիլեէմս որ Կ. Պոլիս կը գտնուի, առջի օրը, դեսպանատան երկրորդ Թարգմանին հետ ծովային պաշտօնարանը գնաց և այցելութիւն տուաւ Նախարար Հասան փաշայի։

ԳԵՐՄԱՆԱՑԻ ճարտարագէտ Պ. Օթօ ֆոն Քաբ և Պ. Մաքէնզէն, որոնք Գոնեայէն մինչեւ Պաղտատ շինուելիք երկաթուղիի գիծին համար տեղւոյ վրայ քննութիւններ կատարած էին, առջի առտուն Կ. Պոլիս ժամանեցին և իրիկուան Պէրլին ուղեւորեցան Արեւելեան ճեպընթացով։

ՀՐԵԱՆԵՐԸ. — Եաշի համալսարանին տնօրէն Պ. Քսէնոբոլ յօդուած մը հրատարակելով Լ'Իւնիոն Իզրաէլիթ բարիզեան թերթին մէջ, կը խօսի Ռումանիոյ Հրեաներուն կացութեանը վրայ և կը յորդորէ զանոնք որ փոխանակ գաղթելու, քրիստոնէութիւնը ընդունին։

ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐ. — Արտաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ երէկ գումարուեցաւ այն յանձնաժողովը որ պաշտօն ունի խորհրդակցիլ Հռոմի մէջ գումարուած պատժական գործերու համաժողովին որոշումներուն վրայ։

—Թուրքեւհելլէն պատերազմէն վնասուողներու ըլլալիք հատուցմանց մասին կազմուած յանձնաժողովն ալ երէկ գումարուեցաւ։

ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՏՈՒՆՆԵՐԷՆ ոսկորները գողցուելուն յաջորդեց գերեզմանաքարերու գողութիւնը։ Խասգիւղի հրէական գերեզմանատունէն ամէն օր քանի մը քարեր կը գողցուին։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ վերատեսուչ Նազիֆ փաշա երէկ Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ԵԱՆՆԵԱՅԻ Լէսգովիք գաւառակին մէկ գիւղին բնակիչներէն Բէքիրաքի Վասիլ որ ժամանակ մը ի վեր Պուքրէշ հաստատուած էր և հոն վաճառականութիւն կ'ընէր, վերջերս մեռնելով, կտակ մը թողուցեր է, որով 30,000 ֆր. կը նուիրէ իր ծննդավայրի վարժարաններուն, 2000՝ երկու վանքերու և 6000՝ շրջակայ գիւղերը ջուր հասցնելու համար։

ԳՈՂՑՈՒԱԾ ԿԱՊԵՐՏ. —Մաքսային վերատեսչութիւնը վար դրաւ երկու կապերտներ որոնք վաճառականի մը կողմէ Թրիէսթէ կը ղրկուէին։ Մաքսատան մէջ կասկածեցան թէ ատոնք մզկիթէ մը գողցուած են և հետեւաբար ղրկուեցան Էվգաֆի նախարարութեան։

ԳՈՒԶԿՈՒՆՃՈՒՔԻ Յունաց եկեղեցին Թաղական Խորհուրդի և վարժարանի Հոգաբարձութեան նորընտիր անդամներուն տեղ, Պատրիարքարանի մետրապոլիտը ուրիշներ կարգած ըլլալով, կիրակի օրը քանի մը հոգի զանոնք վռնտեր են եկեղեցիէն ու վարժարանէն։ Այդ օրէն ի վեր մետրապոլիտը եկեղեցին գոցել տուեր է։

ՋԵՌՆՀԱՍ պաշտօնարանը խորհրդակցութիւն կը կատարէ թէ ծննդոց, ամուսնութեանց և բնակավայրի փոփոխման վերաբերեալ իլմուխաբէրներն ալ գաղթականներու զետեղման ծախքին համար հաստատուած դրոշմաթուղթին ենթակա՞յ են թէ ոչ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ Իշխանին ազգական Զարթօրիսքի Իշխանը երէկ Պաթումէն Կ. Պոլիս ժամանեց և ասկէ ուղղակի Աղեքսանդրիա ուղեւորեցաւ։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ մաքսատան մէջ գործուած զեղծումներուն առաջ բերած վնասը 41 հազար 188 ղրուշ է որուն 16,874 ղրուշ կարելի եղած է գանձել։

ԱՆՁԱԳԻՐ — Ջեռնհաս պաշտօնարանը հրահանգ ուղղելով ամէն կողմ ծանոյց թէ միայն մէտրէսէի ուսանողներուն, տէրվիշներուն և օրապահիկ ճարելու անկարող եղողներուն պէտք է ձրիաբար անձագիր տալ։

ՀՆՈՒԹԻՒՆ. —Այվալըքի դիմացը գտնուած Տասքլիօ անուն ամայի կղզիին մէջ հելլենական հնութիւններ գտնուած են, գերեզմանաքարեր, արձանագրութեան տախտակներ, և այլն։

ՓԱՐԻԶԻ մէջ գումարուելիք բժշկական համաժողովին համար, որուն կայս. կառավարութիւնն ալ պիտի մասնակցի, աշխարհի ամէն կողմերը հրաւիրագիր ուղղուած է։ Մինչեւ հիմա տասը հազարէ աւելի պատասխան ստացուած է մասնակցութեան համար։ Համաժողովը զանազան ճիւղերու բաժնուած է որոնց իւրաքանչիւրին կազմակերպութեանը համար մասնաժողովներ կազմուած են։ Օտար բժիշկներու հանգստութեանը համար ամէն միջոց ձեռք առնուած է։ Երկաթուղիի Ընկերութիւնները մասնաւոր զեղչեր ըրած են։

ՍԸՎԱՋԻ նահանգին Տարէնտէ ու Կիւրին գաւառակներուն մարդահամարի պաշտօնեաները, կ'ըսէ Սապահ, ապօրէն ընթացքի մէջ գտնուած ըլլալուն համար, պաշտօնէ դադրեցուցուած և դատաստանի ենթարկուած են։

ԷՍԿԻՇԵՀՐԻ ՆԱՒԻՊԸ. — Թ. Հագիգաթ կ'իմանայ թէ Էսկիշէհրի նաիպ և նախնական դատարանին նախագահ Հիլմի էֆ. դատաստանի պիտի ենթարկուի, մէկու մը նախատինք ըրած ըլլալուն համար։

ԲԵՐԱ ՊԷԼԷՍԻ ՄԷՋ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ. — Իգտամ գողութեան հետեւեալ դէպքը կը պատմէ որ պատահած է Բերա Պէլէսի մէջ — Ֆռանքֆուրթեր Զայթունկի թղթակից Պ. Բօլ Բրայս իր բնակած 120 թիւ սենեակին մէջ, Ալէքսի անուն սպասաւորի մը ներկայութեանը գրպանէն հազար ֆր. հանելով դարակը դրաւ և կղպեց։ Իրիկուան երբ օթէլ վերադարձաւ, տեսաւ թէ դարակին դուռը բաց է. անմիջապէս դրամը տեղը խուզարկեց, բայց անհետացած էր։ Պ. Բրայս բնականաբար Ալէքսիէն կասկածելով, ոստիկանութեան իմաց տուաւ։ Ալէքս ձերբակալուեցաւ և սենեակին մէջ խուզարկութիւն կատարուելով երկու հազար ղրուշի չափ գումար մը գտնուեցաւ։ Իգտամ զարմանալի չի գտներ այդ դէպքը, ըսելով որ քանի որ Բերա Պէլէսի մէջ խաղամոլութիւն կը կատարուի, բնականաբար օթէլին վարչութիւնը պիտի չկրնայ բան մը ըսել իր սպասաւորներուն այդ ընթացքին որ նոյն հաստատութեան համար անպատուութիւն մըն է։

ԲԵՐԱՅԻ Յունաց եկեղեցիին մէջ, կիրակի օրը, քսակահատ մը չորթեց անձի մը դրամապանակը որուն մէջ 11 ոսկի կար։

ՊՈԼՍՈՅ Ֆաթիհ թաղին մէջ Քըզըլ Սեզըւակը սպաննող Հասան, Մահմուտ, Տավիտ ու Համի անուն անձերուն նկատմամբ կատարուած նախնական քննութեանց տեղեկագիրները երէկ յանձնուեցան դատական նախարարութեան։

ՎՆԱՍԱԿԱՐ ՊԱՆԻՐ. — Պոլսոյ Ագսէրայ թաղին մէջ, առջի օրը, ինը հոգիէ բաղկացած ընտանիք մը սպիտակ պանիրի հետեւանքով հիւանդացան։ Ամէնքն ալ սաստիկ խիթեր զգացին և փորհարութիւն ունեցան։ Բժիշկ բերուելով վտանգին առաջքը առնուեցաւ։ Կ'ըսուի թէ պանիրը չանագուած ամանի մէջ դրուած էր։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կը կատարէ։

ԽՈՒԼԵՐՈՒՆ. —Հարուստ կին մը որուն խլութիւնը և ականջներուն բզզիւնը բժշկուած էր Նիքոլսըն հաստատութեան արհեստական թիմբաններովը, այդ հաստատութեան նուիրած է 25,000 ֆր. որպէս զի այն բոլոր խուլերը որոնք միջոց չունին յիշեալ թիմբաններէն գնելու, կարենան ձրիաբար ստանալ։ Դիմել այդ հաստատութեան (Institut) հասցէին Congcott, Gunessbry, London W.

ԱԶԳ ՌԷԺԻԻ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Կը ծանուցուի հասարակութեան թէ ծխախոտի Ռէժին որոշած է իր արտադրութիւններէն մէկ քանիին գիները իջեցնել, փոքր տուփերու ձեւերը բարեփոխել և նոր սիկառէթներ հաստատել։

Ա. — Առաջին տեսակէ հաստ սիկառէթներու հազար հատին վրայ 25 ղրուշի զեղչ մը կատարուած է։ Երրորդ տեսակէն բարակ սիկառէթներու հազար հատը 110 ղրուշէն 100 ղրուշի իջեցուած է։

Բ.—25 սիկառէթ պարունակող փոքր տուփերու տեղ 20 հատնոց տուփեր պատրաստուած են։ Տասը սիկառէթ պարունակող տուփերու գինը անփոփոխ պահուած են։

Գ.—Նոր հաստատուած սիկառէթներն են հաստ և տափակ՝ էքստրա—էքստրա, էքստրա, առաջին և երկրորդ կարգի և Պաֆրայի տեսակէ երկրորդ կարգի։ Ատոնք պիտի ծախուին այն սիկառէթներու գնով, որո՛նք հիմայ կը շրջաբերին և տափակ չեն։

Նոր Սակացոյցը կը գտնուի բոլոր ծխախոտավաճառներուն քով։ 1—6

ԱԶԴ

Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ Խնամակալութիւնս կը ծանուցանէ թէ Գեր. Հմայեակ եպիսկոպոս Դիմաքսեան հրաւիրուած է յառաջիկայ Հինգշաբթի (մարտ 23) Ս. եկեղեցւոյս մէջ քարոզելու, ի հոգեւոր մխիթարութիւն բարեպաշտ ուխտաւորաց։

21 մարտ 1900 Կնիք
Ղալաթիա Ղալաթիոյ Խնամակալութեան

ԾԱՆՕԹ —Սկզբնաւորութիւն ժամերգութեանց ժամը 2ին,
» Արեւագալի » 3ին,
» Քարոզի » 4ին։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ցաւով կը լսենք թէ Վիեննայի Մխիթարեանց աբբահայր և ծանօթ բանաստեղծ Հ. Արսէն Արքեպիսկոպոս Այտընեան ծանրապէս հիւանդացեր է և թէ բժիշկները յուսահատ են իր վիճակէն։ Ցորդելի վանահօր հիւանդութեան վրայ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը քաղենք։ Ասկէ երկուքուկէս շաբաթի չափ առաջ Աւստրիոյ կայսեր հրաւէրով ունկնդրութեան մը ներկայ պիտի գտնուէր, բայց ինֆլուէնցայի տագնապ մը զինքը կը ստիպէ որ անկողին մնայ։ Այտընեան արքեպիսկոպոս իր տկարութիւնը ծանուցանելով, ներողութիւն կը խնդրէ Ֆրանց-Եոզէֆ կայսրէն՝ ունկնդրութեան չկրնալ երթալուն համար։ Այդ օրէն ի վեր կը շարունակուի իր հիւանդութիւնը՝ որ օր օրի ծանր հանգամանք մը կը ստանայ։ Այտընեան արքեպիսկոպոս նախ ախորժակի նուազում մը ունեցած է, որուն յաջորդած է ընդհանուր տկարութիւն մը՝ որ բոլորովին զգետնած է զինքը։ Ֆրանց-Եոզէֆ կայսրը պալատական մասնաւոր պաշտօնեաներու միջոցաւ քանի մը անգամ որպիսութիւնը հարցուցած է յարգելի հիւանդին։ Նաեւ բազմաթիւ ականաւոր անձնաւորութիւններ կ'այցելեն Վիեննայի վանքը, հիւանդին վիճակին վրայ տեղեկութիւն ստանալու համար։ Այցելուներուն մէջ կը գտնուին նաեւ Վիեննայի քաղաքապետն ու կարդինալ արքեպիսկոպոսը, Պապն ալ, Ռամբոլլա կարդինալին միջոցաւ, իր օրհնութիւնը ղրկած է։ Այս առթիւ վիեննական թերթերը թէեւ թեթեւ լաւացում մը ցոյց կու տան Այտընեան արքեպիսկոպոսի հիւանդութեան մասին, բայց բժիշկներու ընդհանուր կարծիքը սա հետեւութեան կը յանգի թէ յարգելի աբբահօր վիճակը անյոյս է։ Պոլսոյ վիեննական Մխիթարեանները, ինչպէս նաեւ Վենետիկի Մխիթարեանները և հայ համայնական Պատրիարքարանը մեծ սրտառութեան մէջ են ամէն անոնց հետ՝ որոնք կը համակրին ծերունազարդ աբբահօր։

—Կը լսենք թէ Ս. Հայրապետը օրհնութեան գիր մը ղրկեր է դեղագործ Գասապեան Վէննոն էֆ ի, որ իր պատրաստած Հայերէն ջերմաչափին մէկ հատը Ն. Ս. Օծութեան ղրկած էր։ Այդ ջերմաչափը վեհաժողովին դահլիճին մէջ կախուեր է։ Գասապեան էֆ. նոյն ջերմաչափին մէյ մէկ հատ ալ նուիրած ըլլալով Ս Պատրիարք Հօր, ինչպէս նաեւ Վենետիկի և Վիեննայի աբբահայրերուն, իւրաքանչիւրէն գոհունակութեան գիրեր ստացեր է։

—Կ'երեւայ թէ Ճանիկի քաղաքական ժողովին և տեղւոյն առաջնորդական տեղապահ Տ. Գնէլ Ծ. Վ. Գալէմքերեանի միջեւ անհամաձայնութիւն մը ծագած է, քանի որ Գալէմքերեան վարդապետ գանգատագիր մը յղած է ազգ. Պատրիարքարան, որով կը յայտնէ թէ տեղւոյն Թաղ. Ժողովը կարգ մը տնօրինութիւններ կ'ընէ և որոշումներ կու տայ առանց իր գիտութեան. Ժողով կը գումարէ առանց զինքը հրաւիրելու և մանաւանդ մուխթարի մըն ալ ընտրութիւնը կատարած է, հակառակ օրինական ձեւակերպութեանց։ Կը լսենք թէ տեղւոյն քաղաքական ժողովն ալ իր կողմէ գիտողագիր մը ուղղեր է Տ. Գնէլ վարդապետի դէմ։

—Սելանիկի մատրան հոգաբարձութիւնը հրաժարած ըլլալով, տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդը նոր ընտրութիւն կատարելով տեղեկագիրը յղած է Պատրիարքարան ի հաստատութիւն։

—Վանայի Թաղ. Խորհուրդի ընտրութիւնն ալ կատարուած եւ տեղեկագիրը Պատրիարքարան ղրկուած ըլլալով, հաստատութեան գիրը ղրկուեցաւ։

—Նոր Ջուղայի և շրջականերու մէջ քարոզելու համար վարդապետ ձեռնադրուեր է Եզնիկ աբեղայ, որ ստանձնած է նաեւ Սպահանի ազգ. վարժարանին փոխ-տեսչի պաշտօնը։ Սպահանի մէջ այս պահուս զգալի գործունէութիւն մը ցոյց կը տրուի կրթական գործին նկատմամբ։ Նոյն իսկ կը մտածեն եղեր Պոլսէն և կամ ուրիշ տեղէ կարող ուսուցիչներ և ուսուցչուհիներ հրաւիրել՝ տեղւոյն ազգային վարժարաններուն մէջ պաշտօնավարելու համար։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Բէօյուքտէրէի մէջ վախճանեալ Ճիպրայիլ էֆ. Ֆրէնկեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 120 ղրշ. նուիրած է Հիւանդանոցիս Մանչեսթրաբնակ Սեւաս էֆ. Գարակէօզեան։

(Հոգաբարձութիւն)

Հեռագիր
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 3 ապրիլ. —Այս օրուան հեռագիրները կը հաստատեն Պոէրներուն յաղթութիւնը Թապանչուի մէջ։ Անգլիացիները մարդու և իրեղէնի մեծ կորուստ ունեցած են։

—Մէքֆէրինկի Անգլիացիները պաշարման գիծը խզել փորձեցին, բայց Պոէրներուն կողմէ ետ մղուեցան։

—Պոէրները եօթը թնդանօթ և 350 Անգլիացիներ գերի բռնելէ ետքը, անգլիական 70 վիրաւոր ջրամբարներուն քով թողուցին։ Լորտ Ռոպէրթս իմանալուն պէս շարժուն հիւանդանոցներ ղրկեց հոն։

ՊԷՐԼԻՆ. —Վիլհէլմ կայսրը յանձնարարեց Թրանսվալի ներկայացուցիչ Տոքթ. Լէյտսի որ իր կողմէ ցաւակցութիւն յայտնէ Ժուպէր զօրավարին այրիին։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

ԼՈՆՏՈՆ. —Վիքթօրիա Թագուհին վաղը Տըպլին կը հասնի։ Այդ պատճառով հետեւակներու 13 գունդ և 5 հեծելագունդ նոյն քաղաքը կը գտնուին։

ԼՈՆՏՈՆԻ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ. —Հարաւային Ափրիկէի հանքային արժէթուղթերուն գիները տկար են։ Ռանտ Մինէ կ'արժէ 36 և Զէրթրըտը՝ 3 51։ Ռիօ Թինթօն կը շարունակէ բարձրանալ. կ'արժէ 58.75 և պղինձ՝ 77.75։

ՌՈՒՍԻԱ

ՓԱՐԻԶ. —Ռուս կառավարութիւնը նոր ձեւով հազար երկու հարիւր թնդանօթ յանձնարարեց։

ԱԿԱԴԵՄԱԿԱՆԻ ՄԸ ՄԱՀԸ

ՓԱՐԻԶ. — Նշանաւոր չափագէտ և ակադեմական Պ. Ժոզէֆ Պէրթռան մեռաւ այսօր. ծնած էր Բարիզի մէջ 1822ին։

ԻՏԱԼԻԱ

ՀՌՈՄ. — Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովէն 150 երեսփոխաններ քաշուեցան, բողոքելով մարտ 19ի Նիստի քուէարկութեանը դէմ որ օրինաւոր նկատուած էր։ Պ. Քոլոմպօ կ'ատենապետէր։ Ժողովին Նիստը յետաձգուեցաւ մինչեւ մայիս 15։

ՔՈՆԿՕ

ՊՐՈՒՔՍԷԼ. — Գաղթային Նախարարութիւնը հեռագիր մը ստացաւ թէ Պուքայի (Քոնկոյի անկախ պետութիւն) բնիկները ապստամբեր են։

ՍԱԿԱՐԱՆ

Այսօր մեր քոնսոլիտէն Բարիզի Սակարանի հեռագրով երէկուընէ բարձր է թէեւ, բայց Լոնտոնի հեռագիրը քիչ մը վար է՝ հետեւապէս հոս ալ գիները քիչ մը վար են։ Անգլիական քոնսոլիտէն 50 սանդիմ երէկուընէ բարձր է, իսկ Ֆրանսական ռանդը 25 սանդիմ ինկած է։

— Օսմ. ծխախոտի Ռէժիի Թուղթերը երկու օրէ ի վեր կարեւոր բարձրացումներ ունեցած են և այսօր կ'արժեն 336 ֆր. այս հաշուով 20 ֆր. ի չափ վրայ դրած է։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	09 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	25	13 1/2
Ամէնէն վար գին	»	25	09
Ռումէլիի Երկթ. գոց.	Ֆր.	124	62
Ամէնէն բարձր գին	»	125	50
Ամէնէն վար գին	»	124	62

ԲԱՑՈՒՄ 22 Մարտ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Փ. Կ.	25	08 1/2
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	124	75
Օսմանիյէ		427	—
Ռէժի		325	—
Օսմ. Պանքա		577	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթթմ.		2	34
Ծօս. Օթ. Շանժ է Վալէօռ	Օ. Ո.	0	14
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	35
Թրամուէյ բաժնեթ.		730	—
» Ժուիսանս		255	—
» պարտաթ.	Ֆր.	482	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	483	—
Թրանսվալ	»	70	25

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	21
Անգլիական ոսկի	»	110	08
Բոլ Էմփէրիալ	»	90	10
Քրբմից	»	51	06
Մէճիտիէ թօրմա	»	108	05
Մէթալիք	»	94	20
Բումլէի Ղզթօղրամ	Օ. Ո.	8	61

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	07 1/2
» » » չէք	»	110	07 1/2
Բարիզ » »	Ֆր.	23	00 3/4
» » » չէք	»	22	85
Պէրլին անտեկոս չէք	Մարք	18	61
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	21	90

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 3 Ապրիլ

Անգլիական Քոնսոլիտէ	101	75
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	46	87
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. բաց.	23	—
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. գոց.	22	87
Օսմանեան Պանքա	12	—
Ռուսական 189	103	25
Հելլենական 5 0/0	41	—
» Մօ օրօլ	46	75
Պուլկարական 1888	86	50
Էժիբսիէն իւնիֆիէ	105	—
Տօմէնիալ	103	25
Թրանսվալ	2	85
Այտըն երկաթուղի	10	50
Փոխարինութ. ւն	25	450

ՓԱՐԻԶ, 3 Ապրիլ

Ֆրանս. Ռանթ 3 0/0		101	02 1/2
» 3 1/2 0/0		103	90
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	40
) գոց.		23	35
» » » Բ.	»	46	75
» » » Գ.	»	27	10
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	582	—
Օսմանիէ	»	427	—
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	126	75
Օսմ. մաքսատուն	»	508	—
Օսմ. Ռէժի	»	336	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 0/0		485	—
Քրէտի Լիոնէ		1119	—
Իտալական Ռանթ	»	94	10
Պորտուգալեան տոտալքին	»	74	35
Էժիբսիէն իւնիֆիէ		105	—
Թրանսվալ	»	72	50
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	190
Ֆրամազօղ	»	03	50

ՊԷՐԼԻՆ, 3 Ապրիլ

Ռուպլը	»	216	60
Ռումէլիի երկաթուղի	»	121	80
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	—	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	270

ՎԻԵՆՆԱ, 3 Ապրիլ

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	242	90
Ռումէլիի երկաթուղի	»	122	—
Օսմ. Ռէժի	»	154	—

ՊՐՈՒՔՍԷԼ, 3 Ապրիլ

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	23	12 1/2
Ռումէլիի երկաթուղի	122	—

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ԼԵՒՈՆ Ֆ. ՊԵՐԳՄԱԶՈՂԼՈՒ ԵՒ ԸՆԿ.

Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց,
Մահրի խան, Թ. 2

Վերոյիշեալ դրամատունը ամէն տեսակ վաճառականական ու պանքայի գործառնութիւններ կ'ընէ։

Արժէթուղթեր աւանդ առնելով փոխատուութիւն։— Գաւառները և արտասահման ղրկուելիք գումարներու գանձում և առաքում։— Կտրօններու զեղչ, չէքեր՝ բովանդակ Թուրքիոյ և Յունաստանի համար։—Այս դրամատան մէջ՝ ամսական 20.100 ղրշ. վճարելով կարելի է գնել՝ Օսմանեան և Հելլենական երկաթուղիի պարտաթուղթեր, Եգիպտական Քրէտի Ֆոնսիէ, Վիլլ տը Բառի, Վիլլ տը Պրիւքսէլ, Բանամա, Վիլլ տը Բառիի քառորդ թուղթեր, եայլն, այլն։

ԻԼԱՆ
Բոսթա վէ Թէլէկրաֆ Նէզարէթինճէ

Բոսթա վէ Թէլէկրաֆ նէզարէթինճէ միւպայաասը իգթիզա իտէն օն տէօրթ պին մէթրօ Երտօ թէլի միւնագասայա վազ իտիլմիլինտէն՝ իդասընա թալիպ օլանլարըն՝ Նիսանըն վէ չէրշէնպէնի կէօրէրէք, բէյ սիւրմէք իւզրէ՝ եիւզտէ օն նիսպէթինտէ թէմինաթ ագճէլէրինի վէ եախօտ տէրսաատէթ թիճարէթ օտասըյլա միւգավէլէթ մուհարրիրլիկինտէն մուսատտագ քէֆալէթ սէնէտլէրինի համիլէն ճումատան մաատա պէհէր կիւն նազարէթը միւշարիլէյհա մէճլիսի իտարէսինին միւպայաաթ վէ միւնագասաթ շիւպէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի, իւչիւնճիւ տէֆա օլարագ իլան օլունուր։ 21 մարտ 316

—)(22)(—

ՆԻՔՕԼ ՄԷՅՐԱ

ԿՌԱՊԱՇՏ ՀՆԴԻԿՆԵՐԸ

Բ. ՄԱՍ
ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԴԷՊՔԵՐ

Ե.
ԴԷՊԻ ԿՈՆՏԱՔՈՒՐ

— Ահաւասիկ մուտքը, ըսաւ Սիթա պզտիկ դուռ մը ցուցնելով։

Այդ դուռը յայտնի էր որ մեհեանը յարաբերութեան մէջ կը դնէր անտառին հետ։

—Այս բանալիով կը բանաք դուռը, ըսաւ Սիթա, բանալի մը յանձնելով երիտասարդին։ Յետոյ ձեր աջէն բացուող անցքին կը յառաջանաք ու կը հասնիք սրբարան։ Հոն կրնաք ինքզինքնիդ բոլորովին ապահով համարել, գէթ մինչեւ որոշ ատեն մը, որովհետեւ սրբարանը մեհեանէն բաժնուած է վարագոյրով մը՝ զոր մեր ծէսերուն համաձայն մի՛ միայն ես կրնամ բանալ։ Ես հոս ձեզի կը սպասեմ. գացէք ուրեմն, և թող Աստուած պաշտպանէ զձեզ։

Բէնսօնէ առաւ բանալին և ըսաւ.

—Շնորհակալ եմ բանալին յանձնած ըլլալնուդ համար. միայն թէ զայն գործածելէս առաջ պէտք է որ ձեզի ուրիշ բաներ ալ հարցնեմ։ Ուրեմն դիս մտիկ ըրէք, Սիթա, և դուք ալ, Միս Տէյլօր։ Որովհետեւ պիտի ստիպուինք բանի դերակատար ըլլալ սոսկալի տեսարանի մը և կամ ծիծաղելի կատակերգութեան մը։ Վարագոյրը դեռ չէ վերցած, ուրեմն կրնանք կրկնութիւնը, փորձը ընել հիմակ....

. . . .

Զ.
ՆԻՐՎԱՆԱՅԻ ԳԱՂՏՆԻՔՆԵՐԸ

Քալիի տօնախմբութիւնը սկսած է։

Կոնտաքուր տաճարին մեծ սրահը՝ հաւասար և նոյնաձեւ սիւներով երեք մասի բաժնուած, լեցուած է երկու սեռէ Հնդիկներով որոնք իրենց էն գեղեցիկ հագուստները հագած են։

Սքանչելի սրահ մը է ատ, հիանալի կերպով զարդարուած, ու պատերը ծածկուած այլանդակ քանդակներով։

Յայտնի է որ մեհեանը ահագին հարստութիւն մը կը բովանդակէ, այնչա՜փ ճոխութիւն, այնչա՜փ զարդարանք ու նրբարուեստ յարդարում կը տեսնուի անոր մէջ։

Տեղ տեղ, արոյրէ ահագին ջահակալներու վրայ մոմեր այլայլուն լոյս մը կը սփռեն սրահին մէջ. ջահեր կը վառին հոս ու հոն ու սեւ ծուխ մը՝ անոնցմէ արտաբերուած, կը գալարուի հաւատացեալներուն վրայ ու տակաւ կ'անհետանայ առաստաղն ի վեր։

Առաստաղին կեդրոնը քառակուսի ծակ մըն է բացուած, ուրկէ ծուխը դուրս կ'ելլէ, ու մաքուր օդ կը բանի ներս։

Ուրիշ անկիւններ կանթեղներ կան դրուած՝ որոնց մէջ քաֆուրի և կամ արմաւի իւղ կը վառի։

Եւ սակայն, հակառակ բոլոր այս ջահերուն, մոմերուն ու կանթեղներուն, սրահը մութ կը մնայ. անկիւնները մանաւանդ բոլորովին սեւի մէջ թաղուած են և տարօրինակ տպաւորութիւն մը առաջ կը բերեն։

Հաւատացեալները շարուած են սրահին մէջ, պարապ թողլով կեդրոնի մասը՝ որ միւսներուն երկու անգամը ընդարձակութիւն ունի։

Այդ մէջտեղի մասին ճիշդ կեդրոնը դրուած է ահագին եռոտանի վառարան մը՝ ուրկէ կապուտակ լոյս մը կը ծաւալի. յայտնի է որ բաղադրութիւնը անծանօթ հեղուկ մը թափուած է վառարանը լեցնող առատ ու կայծկլտուն կրակին վրայ։

Այդ եռոտանիին ճիշդ մօտիկը կայնած է բարձրահասակ մարդ մը, սքանչելի ըլլալու աստիճան շքեղ հնդկական տարազով մը հագուած և թանկագին քարերով պճնուած։

Այդ մարդը՝ որուն սպիտակ ու մաքուր մօրուքը մինչեւ պորտը կը հասնի, Թիրուվալլուվէրն էր՝ Կոնտաքուրի մեհեանին քահանայապետը, կանգուն կեցած հոդ, ձեռքերը բարձր և երեսն ալ դարձուցած հաւատացեալներուն։

Յետամնաց հաւատացեալներն ալ կը հասնին տակաւ, մեհեանին շուրջը տարածուած լրտեսներուն խիստ հսկողութեան ենթարկուելէ ետքը։

Նիրվանայի գաղտնիքները պիտի սկսին պարզուիլ։

Դիցուհիին արձանը զետեղուած է ընդարձակ պատուանդանի մը վրայ, կեցուած սրահին ձախակողմեան սիւներու շարքին. արձանէ մը աւելի արձաններու խումբ մըն է ատ, որ սարսռացնող տպաւորութիւն մը կը թողու դիտողին վրայ։

Փայտէ երեք դէմքեր են, իւրաքանչիւրը երեք մեթր բարձրութեամբ, ու ներկուած՝ առաջինը սեւ, երկրորդը ճերմակ և երրորդը դեղին գոյնով։

Այդ կոշտ կերպով քանդակուած գլուխները՝ մարդկային դէմքի հետ գրեթէ բնաւ նմանութիւն չունին։ Եւ սակայն ատոնք կը ներկայացնեն Քալին՝ իր երկու եղբայրներուն՝ Ճակէրնաթի և Պալարմայի մէջտեղ։

Երկու եղբայրները թեւեր ունին՝ բարձր բռնուած, մինչդեռ քոյրերնին չունի։

Երեք գլուխներէն իւրաքանչիւրին վրայ կը գտնուին երեք ծակեր՝ որոնք կը ներկայացնեն բերանն ու աչքերը։

Բերանը ահագին ծակ մըն էր շրջանակաձեւ, իսկ աչուըները կը նմանէին ճայլի, այն վայրի և ահաւոր ձուկին՝ որ հնդկական ջուրերու մէջ այնչափ աւերներ կը գործէ։

Ու դժուար չէր հասկնալ թէ ինչո՛ւ Նիրվանականները ազդուած էին այդ աչուըներէն, որ դիցուհին կոչած Անճայալ Քաննամայա, «Քայալ աչուըներով դիցուհին»։ Սովորական մահկանացուներու անծանօթ անուն մը՝ որ այդ իրիկունը իբր անցաբառ կը ծառայէր։

Քահանայապետը՝ ձեռքի պզտիկ մուրճով արոյրէ սկահակի մը զարկաւ։

Նուիրական խնջոյքին նշանն էր։

Ակնթարթի մը մէջ սեղաններ շտկուեցան սրահին բովանդակ տարածութեան վրայ ու բոլոր հաւատացեալները տեղ բռնեցին անոնց շուրջը։

(Շարունակելի)

ՔԻՆԻՆԻ ՀՆԱՐԻՉ

ԲԵԼԴԻԷԻ ՔԻՆԻՆԻՆ ՔԱՐՕԽԻԼՆԵՐԸ

QUININE de PELLETIER

Բոլոր բժիշկներուն կողմէ ընդունուած իր ազդեցութեան համար ընդդէմ գլխացաւերու, ջղացաւերու, անգերու, կաթուածի, յօդացաւի, մաշմնոյ տկարութեան։ Մեծապէս ազդեցիկ են ընդդէմ ինֆլուէնզայի, կաթի, հարբուխի, ցրտառութեան։ Մէկ քարտիլն աւելի ազդու քան գաւաթ մը քինքինա։

10 20 և 100նոց տուփեր։

Իւրաքանչիւր տուփ կը կրէ անունը սեւ տպուած . . . .

Կեդրոնատեղի Փարիզ, Վիվիէն փողոց 8 և գլխաւոր դեղարաններ A.

ԵՐԱԽՏԱՊԱՐՏ ՓԱՍՏԱԲԱՆ

Բարիզի մեծահռչակ փաստաբաններէն մին ստամոքսի սոսկալի հիւանդութեան մը հետեւանքով ստիպուած էր երեսի վրայ ձգել գործերը, այնչափ կը տառապէր։ Մեծ ախորժակով կը ճաշէր, սակայն կէս ժամ վերջ գլխու պտոյտն ու ստամոքսի խիթերը կը դառնացնէին կեանքը փաստաբանին որ երկու տող բան գրելու անկարող էր դարձած։ Գրիչը ձեռք առնելէ անմիջապէս վերջ ստամոքսը կը ծանրանար, սիրտը կը խառնուէր և ամբողջ մարմինը կը ճնշուէր։ Ստամոքսի հիւանդութեանց դարմանումին յատուկ դեղահատերը, ջուրերը, փոշիներն ու գինիները յաջորդաբար գործածեց առանց փոքրիկ թեթեւացում մը ձեռք բերելու։

Խնջոյքի սեղանէ մը վերջ երբ խեղճ մարդը անկիւն մը առանձնացած լուռ մնջիկ կը տառապէր ըստ սովորութեան, տանտիրուհին քովը եկաւ և խստիւ յանձնարարեց ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՐԷՅ գործածել եթէ ստամոքսի ո՛ և է հիւանդութիւն ունի։ Փաստաբանը թէև յուսահատ, սակայն փորձ մը եւս ըրած ըլլալու համար, տուն վերադառնալուն շիշ մը ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՐԷՅ բերել տուաւ և գաւաթ մը խմեց անկէ։ Այս առաջին գաւաթն իսկ իր բարերար ազդեցութիւնը ներգործեց և հիւանդը թեթեւացում մը զգալով ստամոքսին վրայ շարունակեց գործածել ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՐԷՅը։ Մէկ քանի շաբաթ վերջ ստամոքսը գտաւ իր սովորական առողջութիւնը, մարսողութիւնը կանոնաւորուեցաւ ու քիչ յետոյ փաստաբանը բոլորովին ապաքինելով սկսաւ շարունակել իր զբաղումները. ու զինքը երախտապարտ զգալով ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՐԷՅին ստամոքսի հիւանդութենէ տառապողներուն ջերմապէս կը յանձնարարէ զայն։

Կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ 466 Դ 7—13

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենածին Միջազգային Ընկ.ն Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն յՆիւյորք

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ Իդալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, ուստի իր գրասենեակներն առժամապէս փոխադրուած են Նոդր-Տամ տէ Վիքդուար փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին երաշխաւորուած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ Փր.։ Ապահովագրութիւն որ կը թանէ՝ 4,545,160,943 Փր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հասոյն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 Փր., 1897էն 1,424,000 Փր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կը պատկանի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից էք, և կամ տակաւին չէք, խիստ շահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք իբրեւ հասոյթ թարիֆ գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրէն չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. Նոյնպէս տարեվճարներու եւս որոշ ուելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ.

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա

Ժ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Բնիքչ-Պաստուիրակ

192 Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ

Վօյվօտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՔՈՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ուղեւորներ եւ ապրանք կը տանի Լիվերպուլ և Ամերիկա

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	Կաթոնիա	4581
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթօն	2403
Աւրանիա	7268	Ալկերիա	2398
Պավանիա	5587	Սարակօսա	3166
Ուլթօնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալլիա	4809	Պալմիրա	2144
Պոթնիա	4557	Թրինիտատ	1894
Ալկերօ	3143	Մարոքքօ	1855
Քէթէար	1873	Քամպանիա	12950
Էրուպալիք	1314	Լուքանիա	12950
Կօլօնիա	1865		

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻԿԸՐ Joly et Seager

Մէյմէնէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քուրէ Սէսուաքիսի փողոց։ 25

Արտօնատէր ՃԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՊԵԱՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

ՏՐԸ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ՓԷՐԱ 396

(Եօննի ֆարմէչիստան կլոր լոյծ, Պէյօ Զիլլոռնեանց դէմ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատատերկ ցաւած ակռաներն ալ անցաւ կը քաշէն. ցաւի փոխան և խնամոտ վերջակտորներ պայմանաւ։

Նորաձեւ արհեստական ակռաներ, ծոցակալ, և զրամագլուխ ոսկեայ ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, փոխանակ ձեւատուութեան ընտրութիւն, ծանօթութիւն, և ազատ արտադրութիւն երաշխաւորելով։

Բերնի հիւանդութիւնց կատարելապէս կը բուժեն ինչպէս նաեւ թմբրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ գործիներու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Տ. Գ. Ջամենիրը կերպարի ֆարմն ալ, (Պոլիս կէս օր) ինչպէս նաեւ ամեն օր (Պոլիս կէս ետքը) հիւանդ կընդունին։

Մանօթ.—Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆՔ ։ 197

Լ Ա Ն Ք Ը Ը

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն.	1872էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 230 միլիոն։

ՎԱՐՁԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Գ. Գ. Կոմս Էսմոն Զէշի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ

» Ռուտոլֆ Հօպս, Դէր-Նախագահ.

» Ժօզէֆ Հօպս, Կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.

» Գուլման Նաքօ, » » » » »

» Անթուան Բրոքէշ տ՚Օսթէն.

Թէոտոր Բօնձէն

Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայն

Կառավարութեան Բօմիսէր

Գ. ԺԱՆ ՄԻՒՔ, Կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական

Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բէրա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլուի տուն։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 202

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատեով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուական մը (10 Սէֆէր 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ Պ. Ալպէր Սիմըն Ցակոբեան խան, Վօյվօտա փողոց Թիւ 67

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին կը ՈԼԻՍ Եէնի խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Եօմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի հավլուսը փողոց, Օսմ. Նամակատան դէմը

Դէր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զաsօխ Մարբուճճըլար, Զարչըլը խան, Թիւ 21 194

ՈՅԺԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՕՇԱՐԱԿ

Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տօքթ. Լուան տիւ Պօա կը գրէ. «Բազմաթիւ հիւանդներու վրայ ըրած յաջող փորձերս զիս համոզեցին որ, ԷԼԻՔՍԻՐ ՎԻԹԱԼԱՆ յոգնած ու տկարացած անդամները զօրացնելով երիտասարդական ոյժ և թարմ կեանք կը պարգեւէ մարմնոյն։ Նախ արիւնը կը մաքրէ, կը զօրացնէ ու աստիճանաբար կը բուժէ տկարութիւնը, մէջքի և ողնայարի ոսկորներու ցաւերը, վատուժութիւնն ու անբուժելի հռչակուած ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ», Ծննդական գործարաններու յատուկ ազդու դեղերովը ծանօթ Բրօֆ. Միտիի պատրաստած այս ԷԼԻՔՍԻՐ ՎԻԹԱԼԱՆ կազդուրիչ, գրգռիչ և մարսեցուցիչ ըլլալով, ծերեր, ապաքինողներ և զեղծումներու պատճառով անկարողութեան ենթարկուած անձեր անհրաժեշտ է որ փութան օգտուիլ այս քաջդրական էլիքսիրին ապշեցուցիչ յատկութենէն։ Կը ծախուի Գոսսապեանի, Բիւչիւքեանի, Մէչիքիի, Վօնտեցիանոսի դեղարաններուն ու մթերանոցներուն մէջ։ 527 8—52

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք	27.000.000
Պահեստի դրամ	»	52.002.500
Տարեկան հասոյթ	»	70.339.912

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ՚ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագիններով։ 514

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՒՐԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիտիս խան. 20 21 22

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղն և իբօֆօսֆիթը։ Խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ՚օգնէ։ Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՑԼԸ (սքրաֆա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՅ ՅԱՐՁԱԿՈՂ
ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակալատուն ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԼ 531

Ք Օ Մ Ա Ս Ո Ւ Ի Լ Ս Ը Ն

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1068	Դոմօ	1497	Կօգօ	1011	Մալմօ	724	Ռոզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Դօնկօ	2906	Գրոտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1118
Անճէլօ	1541	Դօրքօ	495	Հէրօ	775	Մարտէլլօ	3709	Սիքրօ	1785
Արքօսգօ	3377	Էրիօ	4511	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Էօմինօ	937	Հումպէր	2720	Միլօ	1037	Սպէրօ	1200
Պորոտինօ	1284	Էսիօ	2383	Հօրացիօ	3800	Մօնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1078	Էրոգօ	1713	Հումպէր	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրունօ	861	Էլինաօ	504	Իտկօ	2354	Նէրօ	1083	Թօպէօ	3827
Պըֆֆալօ	1431	Էպրօ	2464	Իսաքօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4038	Թօրրիտօ	487
Գալիպսօ	1837	Էրատօ	1481	Կէլօ	1058	Օրլանտօ	1535	Ուըպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆէտօ	354	Քօլփինօ	2307	Փալէրմօ	1637	Վաքօ	1514
Դագօ	1094	Ֆինլանտիա	1822	Քօվնօ	1700	Բօլօ	540	Վօլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1058	Պրայթօ	2229	Վօլմունտօ	2896
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսգօ	4582	Լէանտրօ	2272	Ռինօ	1663	Զէնօ	1850
Դիտօ	2697	Գալիլէօ	3069	Լիվօռնօ	1643	Ռօլլօ	1612	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Գիդանօ	1243	Լորէնցօ	2191	Ռօմէօ	1789		

Իդրօ շոգենաւը, նաւապետ Ուտ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է և ամսոյս 13ին հոս կը սպասուի։

Մուրիլլօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ և ամսոյս 14ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՉՕ

Թիւ 23—24, Բիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւնք

Գշ. 21/3 Օտէսա ժամը 4են յետ միջօրէի։

Դշ. 22/4 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10էն միջօրէէն առաջ (փոխադրելով Աղեքսանդրիա, Բօրտ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քրաս)։

Եշ. 23/5 Օտէսա ժամը 5ին միջօրէէն առաջ

Եշ. 23/5 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Փաթսա, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։

Ուր. 24/6 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՍԷՅԼԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Ապրիլ 10ին Սիւէտափ, Մարսիլիայէն

» 16ին Ժունժի, Անատոլուի եզերքէն

» 6ին Առմէնի Անվէրս և Լիվ

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Ապրիլ 11ին Սիւէտափ, Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում։

» 17ին Ժունժի, ուղղակի Մարսիլիա

» 7ին Առմէնի, Անատոլուի եզերք

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար.

Առաջին կարգի 245 Ֆրանք. 2 կարգ 175 Ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարաֆ վրայ։ 516 Թ. ՌԸՉԻՍԼ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվէրփուլ, Պօրտօյ, Մէյէմբուրկ և Սէու Ծովի ծովերու նաւահանգստներու համար

Անուանք	Թօնօ	Անուանք
Ռամսէս	3000	Թէպէս
Ամասիս	3000	Նէքթիս
Թէյլըր	3000	Օսիրիս
Քառնաք	2000	Փիլէ
Մէնէս	3000	Մէմֆիս
Օսմանլի	3000	Սէսոստրիս
Թանիս	2500	Կէսէր

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ. Ուեթոլ խան

ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

194 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվրփուլ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1900 Մարտ. 1 |Ն.Տ.| հինգշաբթիէն սկսեալ

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ–ՇԷՀՐԻ ԳԻԾ

Ե Ր Թ

Կ Ա Ռ Ա Խ Ո Ւ Մ Բ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 34 Խառն Առտ.	Թ. 2 Ճամբ. Առտ.	Թ. 4 Ճամբ. Առտ.	Թ. 6 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 36 Խառն Իրիկ.	Թ. 8 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 10 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. Ճամբ. Իրիկ.	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ. Ճամբ Առտ.	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ. Ճամբ. Առտ.
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Քարաքէօյ Կամուրջ	մկն.	12 20	2 32	4 5	6 20	8 7	10 30	11 30					
	ժմ.	12 45	2 57	4 30	6 45	8 32	10 55	11 55					
Հայտար Փաշա	մկն.	1 10	3 6	4 42	6 55	8 47	11 5	12 5					
Քըզըլ Թօբրաք	»	— —	3 13	4 49	7 2	8 57	11 12	12 12					
Ֆէնէր Եօլու	»	1 21	3 17	4 53	7 6	9 2	11 17	12 17					
Կէօզ Թէփէ	»	— —	3 22	4 58	7 11	9 8	11 22	12 22					
Էրէնքէօյ	»	1 31	3 27	5 2	7 16	9 13	11 28	12 27					
Պօսթանճըք	»	1 40	3 35	5 10	7 24	9 24	11 36	12 35					
Մալթէփէ	»	1 51	3 46	5 20	7 34	9 38	11 46	12 45					
Քարթալ	»	2 5	3 57	5 31	7 46	9 54	11 57	12 56					
	ժմ.	2 15	4 5	5 39	7 54	10 5	12 5	1 4					
Բէնտիք	մկն.	2 23				10 16							
Թուզլա	»	2 45				10 41							
Կէյպզէ	»	3 6				11 7							
Տիլ Իսքէլէսի	»	3 28				11 33							
Թավշանճըլ	»	3 38				11 44							
Հէրէքէ	»	3 56				12 5							
Եարըմճա	»	4 16				12 25							
Թութիւն Չիֆթլիք	»	4 29				12 41							
Տէրինճէ	»	4 40				12 56							
	ժմ.	4 53				1 12							
Իզմիտ	մկն.	5 13											
Պէօյիւք Տէրպէնտ	»	5 50											
Սապանճա	»	6 20											
Համիտիէ	»	6 46											
Կէյվէ	»	7 36											
Աք Հիսար	»	8 1											
Մէքէճէ	»	8 37											
Լէֆքէ	»	9 6											
Վէզիր Խան	»	9 43											
	ժմ.	10 24											
Պիլէճիք	մկն.	10 34											
Քարաքէօյ	»	11 46											
Պօզիւք	»	12 29											
Ինէ Էօնիւ	»	1 17											
Չուքուր Հիսար	»	1 48											
Էսկի Շէհր	ժմ.	2 28											
		Իրիկ.											

Դ Ա Ր Ձ

Կ Ա Ռ Ա Խ Ո Ւ Մ Բ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 1 Ճամբ. Առտ.	Թ. 3 Ճամբ. Առտ.	Թ. 5 Ճամբ. Առտ.	Թ. 31 Խառն Առտ.	Թ. 7 Ճամբ. Առտ.	Թ. 9 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 11 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 33 Խառն Առտ.	Թ. Ճամբ Իրիկ.	Թ. Ճամբ. Առ.ա	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ.
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Էսկի Շէհր	մկն.	Այս կառախումբը պիտի բանի Ապրիլ 1էն	Այս կառախումբը պիտի բանի մինչեւ Մարտ 31						11 —				
Չուքուր Հիսար	»								11 39				
Ինէ Էօնիւ	»								12 13				
Պօզիւք	»								12 47				
Քարաքէօյ	»								1 21				
	ժմ.								2 11				
Պիլէճիք	մկն.								2 21				
Վէզիր Խան	»								2 58				
Լէֆքէ	»								3 37				
Մէքէճէ	»								4 13				
Աք Հիսար	»								4 40				
Կէյվէ	»								5 5				
Համիտիէ	»								6 1				
Սաբանճա	»								6 19				
Պէօյիւք Տէրպէնտ	»								6 47				
	ժմ.								7 24				
Իզմիտ	մկն.				12 —				7 44				
Տէրինճէ					12 23				8 —				
Թութիւն Չիֆթլիք	»				12 34				8 10				
Եարըմճա	»				12 50				8 22				
Հէրէքէ	»				1 22				8 48				
Թավշանճըլ	»				1 36				8 58				
Տիլ Իսկէլէսի	»				1 48				9 8				
Կէյպզէ	»				2 24				9 38				
Թուզլա	»				2 46				9 56				
	ժմ.				3 10				10 15				
Բէնտիք	մկն.	11 55	12 34	1 56	3 20	5 49	7 37	9 17	10 25				
Քարթալ	»	12 4	12 43	2 6	3 32	5 58	7 47	9 27	10 42				
Մալթէփէ	»	12 15	12 54	2 17	3 48	6 10	7 58	9 39	11 2				
Պօսթանճըք	»	12 25	1 4	2 27	4 2	6 20	8 8	9 49	11 17				
Էրէնքէօյ	»	12 35	1 13	2 37	4 16	6 28	8 17	9 59	11 30				
Կէօզթէփէ	»	12 39	1 17	2 41	4 20	6 32	8 21	10 3	— —				
Ֆէնէր Եօլու	»	12 45	1 23	2 46	4 25	6 37	8 26	10 8	11 41				
Քըզըլ Թօփրաք	»	12 49	1 27	2 50	4 29	6 41	8 30	10 12	— —				
	ժմ.	12 55	1 33	2 56	4 37	6 47	8 36	10 18	11 50				
Հայտար Փաշա	մկն.	1 3	1 41	3 4	4 50	6 55	8 44	10 26	12 5				
Քարաքէօյ Կամուրջ	ժմ.	1 28	2 6	3 29	5 15	7 20	9 9	10 51	12 30				
									Իրիկ.				